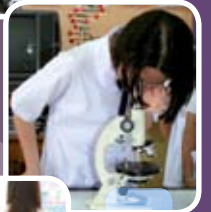

มัธยมศึกษายุคใหม่

สู่มาตรฐานสากล 2561

Towards World-Class Standard Education 2018

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

**START
UP!**

มัธยมศึกษายุคใหม่

สู่มาตรฐานสากล 2561

Towards World-Class Standard Education 2018

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

“การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการลงทุนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ และเราใช้การศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยวิธีต่างๆ ในบรรดาปัจจัยต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาซึ่งมีหลายปัจจัยนั้น ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด แม้เราจะมีปัจจัยอื่นๆ อย่างสมบูรณ์ แต่ถ้าทรัพยากรมนุษย์ไม่มีคุณภาพแล้ว การพัฒนา ก็ไม่อาจประสบผลสำเร็จสูงสุดได้”

“ส่วนเยาวชนนั้นแม้ในปัจจุบันมองดูเหมือนว่าเยาวชนรุ่นใหม่ จะมีความสามารถในเรื่องเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ดีกว่าปรับตัวได้เร็วกว่า แต่อันที่จริงแล้วเยาวชนก็ยังต้องการผู้ชี้แนะอยู่มาก หากครู อาจารย์ มีความกระตือรือร้นที่จะทันโลกทันความรู้ใหม่ๆ มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็จะสามารถถ่ายทอดความรู้ของตนให้แก่เยาวชนได้ดีและอย่างกว้างขวาง”

พระราชดำรัส เรื่อง “เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ”

ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๓๘

๑ ศตวรรษของพระราชปณิธาน

“...บัดนี้การติดต่อกันระหว่างประเทศทั่วโลกมีมากขึ้นแล้ว ทางทะเลก็มีเรือกลไฟ ทางบกก็มีรถไฟ ความต้องการแลกเปลี่ยนสินค้ากระทำให้ นานาประเทศคบหาสมาคมกัน อันเป็นเหตุให้ความรู้ทั้งฝ่ายวิชาและฝ่ายศิลปการ ทำด้วยฝีมือต้องหันเหกันไปหาที่ถูกต้อง และที่ได้ประโยชน์ยิ่ง วิชาหรือศิลปใด ก็แพร่ไป หรือต้องเปลี่ยนแปลงไปให้สู้กันได้ ในประเภทเดียวกัน

อันความยิ่งหย่อนเป็นลุ่ม ๆ ดอน ๆ ในส่วนศิลปวิชาการทั้งปวงนี้ เมื่อครั้งการไปมาระหว่างนานาประเทศยังไม่ติดต่อกันได้สะดวก ความยิ่ง และหย่อนเป็นลุ่ม ๆ ดอน ๆ นี้ ก็อาจมีอาจเป็นอยู่ได้ในที่ต่าง ๆ กัน แต่ครั้น ความติดต่อกันได้มาถึงเข้าแล้วในสมัยนี้ ความรู้ศิลปวิชาการทั้งปวง จำต้อง หันเข้าหาความสม่ำเสมอเป็นลำดับไปทุกที

เพราะเหตุสมัยและความเป็นไปของประเทศบ้านเมือง ได้เปลี่ยนมาฉะนั้น จึงจำเป็นต้องคิดบำรุงศิลปวิชาการทั้งปวงของเราให้เจริญขึ้น ป้องกันไม่ให้ เสื่อมทรามลงไปด้วยอำนาจที่ต้องแข่งขันกับเขานั่น ความทนบำรุงและป้องกันเช่นนี้ ก็ได้ แต่รัฐบาลที่ผิดสับสนกันให้เกิดความรู้ และความสามารถยิ่งยวดขึ้น...”

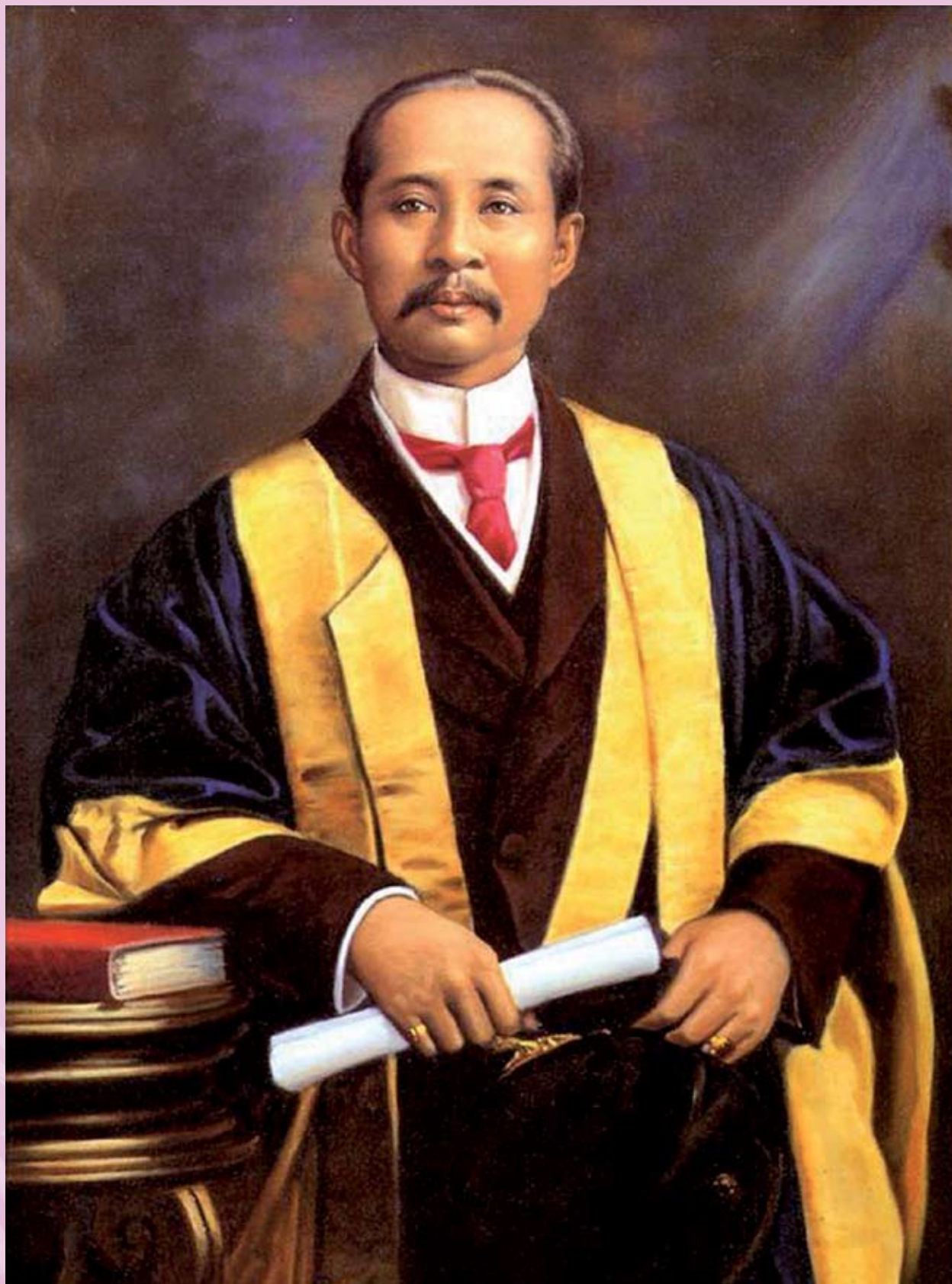
ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ เรื่อง การเล่าเรียนของประเทศสยาม

กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๙ (เอกสารรัชกาลที่ ๕ แฟ้ม ศ.๒/๕)

ร่างประกาศฉบับนี้ไม่ได้มีการประกาศใช้เพราะต่อมาในเดือนตุลาคม

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร และเสด็จสวรรคต

ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๔๕๓

ถึงพุทธศักราช ๒๕๕๓

...TO 2010

กระทรวงศึกษาธิการ
น้อมนำพระราชปณิธาน...
สู่การปฏิบัติ

“...กระผมขอประกาศสนองพระราชปณิธานตามนโยบายที่ได้เรียนพวกเราทั้งหลายไปแล้วว่า ขับเคลื่อนพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงพระราชทานเมื่อ ๑๐๐ ปีที่ผ่านมา ให้สำเร็จให้จงได้ และผมหวังว่าจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากเพื่อนในกระทรวงศึกษาธิการ จากผู้บริหารสถานศึกษา จากพี่น้องประชาชนทุกภาคส่วน ที่มาร่วมกันขับเคลื่อนให้การศึกษาของไทยเป็นการศึกษาไปสู่ระดับสากล และเป็นการศึกษาที่พัฒนาความเป็นไทย และความเป็นพลเมืองที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ต้องการ...”

(นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

“...สิ่งสำคัญที่สุด

ที่ควบคู่ไปกับความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลก็คือความเป็นไทย...

คือการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีคุณภาพ...

เราต้องใช้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง...”

สารจากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดพันธกิจหลักในการพัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยการพัฒนาผู้เรียน เป็นสำคัญเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ คุณธรรม ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและ **การพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล** การนำทิศทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว มีความเชื่อมโยง สอดคล้อง กับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ “การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561”

การส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล ได้เริ่มต้นจากโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผลักดันให้โรงเรียนที่มีความพร้อมและศักยภาพ เป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมนำความรู้ รักความเป็นไทยและสามารถก้าวไกลในระดับนานาชาติ ซึ่งในระยะแรกดำเนินการในโรงเรียน มัธยมศึกษา 381 โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา 119 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 500 โรงเรียน และตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานซึ่งปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อเป็นการสานต่อนโยบายกระทรวงศึกษาธิการให้บรรลุผลสำเร็จถึงปลายทางของการ ปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีภารกิจในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ โรงเรียนมัธยมศึกษา กำหนดทิศทางที่จะนำโรงเรียนมัธยมศึกษาพัฒนาสู่สากลเต็มรูปแบบถึง ปลายปี 2561

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสาร**มัธยมศึกษา ยุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561 : Towards World-Class Standard Education** ฉบับนี้ จะมีเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ครู นักเรียน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในโอกาสนี้ขอขอบคุณคณะทำงานและทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารฉบับนี้ให้สำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
ทิศทางและเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)	1
หลักการและกรอบแนวคิด	
วิสัยทัศน์	
เป้าหมายหลัก	
กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	
เป้าหมายยุทธศาสตร์และตัวบ่งชี้	
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับ “มาตรฐานสากล”	5
การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานระดับสากล	9
ลักษณะการเป็นมาตรฐานสากล	
วัตถุประสงค์การพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล	
แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานระดับสากล	
การดำเนินงานยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ประจำปีงบประมาณ 2553	13
การขับเคลื่อนโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล : ทางเลือกจากผลการวิจัยและพัฒนา	25
ผลการวิจัย	
องค์ประกอบและแนวทางการจัดการศึกษา	
ผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล	
ผลการติดตามการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล	31
ก้าวที่ท้าทาย...จากวันนี้...สู่ปีพุทธศักราช 2561 THE CHALLENGE STEPS... TO 2018	35
ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษายุคใหม่ (2553-2561)	
เป้าประสงค์	
ประเด็นยุทธศาสตร์	
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	
ด้านคุณภาพผู้เรียน	
ด้านระบบการเรียนรู้	
ด้านคุณภาพครูและสถานศึกษา	
ด้านคุณภาพแหล่งเรียนรู้	
ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 Education underpins ASEAN community building	43
มิติวัฒนธรรมในการสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	
ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน	
การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการศึกษาเพื่อการสร้างประชาคมอาเซียน	

จากท้องถิ่นสู่โลกาภิวัตน์ From Localization to Globalization 55

การเรียนรู้อิงถิ่นฐาน (Place-Based Learning) : รากฐานของคุณธรรม ความเป็นไทย และความเป็นพลเมือง
 แนวทางการจัดการเรียนรู้
 แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 โลกศึกษา

การสร้างภาคีร่วมพัฒนา (Partnership) 63

ความคาดหวัง
 แนวทางการสร้างภาคีและเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาสู่มาตรฐานสากล
 ขั้นตอนเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา
 สร้างข้อตกลงและร่วมวางแผน
 ขั้นตอนดำเนินงานและกำกับ ติดตาม
 ขั้นตอนทบทวนผลการดำเนินงาน

รู้เรื่องดิจิทัล (Digital Literacy)รู้ใช้ไอซีที (Information and Communication Technology Skills) 75

การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy)
 ความสำคัญของการรู้เรื่องดิจิทัล
 แนวทางการส่งเสริมการรู้เรื่องดิจิทัลให้ รู้ใช้ รู้เข้าใจ รู้สร้างสรรค์
 13 ราชินี : บทเรียนต่อยอดจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและซินามิทที่ญี่ปุ่น

คอมพิวเตอร์กับศิลปะ: Computer and Art 83

การบูรณาการการศึกษาและอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ 87

เศรษฐกิจยุคใหม่ : ทางเลือกใหม่ในการดำรงชีพ
 ขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์
 การสืบทอดทางวัฒนธรรม (Heritage)
 ศิลปะ (Arts)
 สื่อ (Media)
 งานสร้างสรรค์แบ่งตามลักษณะของงาน (Functional creations)
 แรงผลักดันในการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์
 แนวโน้มคุณลักษณะกลุ่มงานอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่
 วัตถุประสงค์ของการบูรณาการการศึกษาและอาชีพ
 หลักการบูรณาการการศึกษาและอาชีพสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา
 การบูรณาการอาชีพโดยคำนึงถึงพหุปัญญา

บรรณานุกรม 102

คณะทำงานจัดทำหนังสือมัธยมศึกษายุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561 104

“คนไทยและการศึกษาไทย
มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล”
เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

ทิศทางและเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)

หลักการและกรอบแนวคิด

ยึดหลักการที่ว่าระบบการศึกษาและระบบการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เป็นต้น ดังนั้นจึงเน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ไม่ใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ

ระบบการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ครู หลักสูตร สถานศึกษา กระบวนการสร้างและถ่ายทอดความรู้ ประเด็นสำคัญในการปฏิรูปคือการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า

ระบบการเรียนรู้ คือระบบที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีคุณธรรมนำความรู้ โดยอาจอยู่ในระบบหรือนอกระบบการศึกษา และมีปัจจัยและเครื่องมือต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพ

วิสัยทัศน์

คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

เป้าหมายหลัก

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย
2. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มี 4 ประการคือ

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่
2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่
3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่
4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

เป้าหมายยุทธศาสตร์และตัวบ่งชี้

เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กนป.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน จึงกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ตัวบ่งชี้ และค่าเป้าหมายสำหรับการดำเนินงานตั้งแต่บัดนี้จนถึงสิ้น พ.ศ. 2561 ดังนี้

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 1

คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

- 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติ มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50
- 1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับนานาชาติ (ผลทดสอบ PISA)
- 1.3 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
- 1.4 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
- 1.5 สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา : สามัญศึกษา เป็น 60:40
- 1.6 ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและอุดมศึกษามีคุณภาพระดับสากลและเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
- 1.7 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย (อายุ 15-59 ปี) เพิ่มขึ้นเป็น 12 ปี

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 2

คนไทยใฝ่รู้ : สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

- 2.1 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 2.2 อัตราการรู้หนังสือของประชากร (อายุ 15-60 ปี) เป็นร้อยละ 100
- 2.3 ผู้เข้ารับบริการในแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อยร้อยละ 10
- 2.4 คนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน โดยเฉลี่ยอย่างน้อยวันละ 60 นาที
- 2.5 สัดส่วนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ต่อประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปเป็นร้อยละ 50

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 3

คนไทยใฝ่ดี : มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

- 3.1 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง
- 3.2 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ลดลงร้อยละ 10 ต่อปี
- 3.3 จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ ลดลงร้อยละ 10 ต่อปี
- 3.4 จำนวนเด็กและเยาวชนเข้ารับการบำบัดยาเสพติด ลดลงร้อยละ 10 ต่อปี
- 3.5 สัดส่วนคนไทยที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมอย่างสม่ำเสมอ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมายยุทธศาสตร์ข้อ 4

คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ : มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร

ตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย

- 4.1 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์
- 4.2 ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษา มีสมรรถนะเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้ และมีงานทำภายใน 1 ปี รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระเพิ่มขึ้น
- 4.3 กำลังแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 65 และมีสมรรถนะทางวิชาชีพตามมาตรฐาน

“ เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม
และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่
ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนอง
ความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพ
ในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก...”

(คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 293/2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551
เรื่องให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับ “มาตรฐานสากล”

นอกจากเป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดไว้ในข้อที่ 1 ว่า

“คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล” แล้วหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้ออกแบบไว้เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งกำหนดให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ได้กำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ต่อมาได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีเหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่จะพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้น คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 293/2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 เรื่องให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงระบุข้อความที่แสดงเจตนารมณ์ไว้ในตอนแรกว่า

“เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลไกใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก...”

เมื่อพิจารณาประเด็นที่สำคัญที่สุดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้แก่ วิสัยทัศน์ หลักการ และจุดหมายของหลักสูตรแล้ว จะมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ปรากฏในประเด็นต่างๆ ดังนี้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า “ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ”

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้ เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล

จุดหมาย

มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียน
มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
เทียบเคียงกับมาตรฐานสากล เป็นคนไทยยุคใหม่
ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO

การพัฒนาคุณภาพโรงเรียน สู่มาตรฐานระดับสากล

ลักษณะการเป็นมาตรฐานสากล ประกอบด้วย

- 1) หลักสูตรและการสอน
- 2) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

วัตถุประสงค์การพัฒนาโรงเรียนสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

- 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพหรือมีคุณลักษณะเป็นพลโลก
- 2) ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
- 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เทียบเคียงมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก โดยดำเนินการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อเป็นการต่อยอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นมาตรฐานชาติ ได้แก่ **คนเก่ง** คือ รู้สังคมไทย สังคมสากล มีความสามารถเฉพาะทาง คิดสร้างสรรค์ ทนสมัย ทนเหตุการณ์ทันทโลก ทนเทคโนโลยี แสวงหาและ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง **คนดี** คือ ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพดี ทั้งจิตใจและพฤติกรรม มีวินัยต่อตนเองและสังคม ควบคุมตนเองได้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และ**มีความสุข** คือ ร่างกายแข็งแรง ร่าเริงแจ่มใส จิตใจเข้มแข็ง มีความสุขในการเรียนรู้และการทำงาน

โรงเรียนมาตรฐานสากลจึงเป็นโรงเรียนที่พัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เทียบเคียงกับมาตรฐานสากลเป็นคนไทยยุคใหม่ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทุกประเทศได้มีการพัฒนาและใช้หลักสูตรการศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ Learn to know, Learn to be, Learn to do, เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติ และ Learn to live together มุ่งสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนต่อยอดจากสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานระดับสากล

ด้านหลักสูตรและการสอน

- พัฒนาหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล หรือหลักสูตรความเป็นเลิศเฉพาะทาง
- จัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน
- จัดหลักสูตรด้านอาชีพ (ปวช.ในโรงเรียนมัธยมศึกษา)
- จัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ด้วยภาษาอังกฤษ
- ปรับลดเนื้อหา เพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาหรือกิจกรรมสาระสากล ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์เพื่อสังคม และเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสู่ความเป็นเลิศ
- ลดเวลาสอน เพิ่มเวลาเรียนรู้ด้วยตนเองให้นักเรียน
- ใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่อที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล
- จัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ และแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
- ใช้ระบบการวัดและประเมินผลที่เน้นมาตรฐานการเรียนรู้และเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล

ด้านการบริหารจัดการ

- บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากล
- มีระบบการจัดการความรู้ และการสร้างนวัตกรรมเผยแพร่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- นำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มาใช้ในการบริหารจัดการครอบคลุมภารกิจทุกด้านของโรงเรียน
- มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- สามารถแสวงหา ระดมทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา โดยสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวตามสภาพความต้องการและจำเป็น
- มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันเป็นภาคีร่วมพัฒนาทั้งในระดับ ท้องถิ่น ภูมิภาค ระดับประเทศและระหว่างประเทศ

→ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างภาคี/เครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา

→ โรงเรียนมีเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

→ นักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ภารกิจหลักของโรงเรียนในการพัฒนาและยกระดับดำเนินโครงการ

สู่โรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

1. ศึกษาทำความเข้าใจโครงการและสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. จัดทำแผนกลยุทธ์ และนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อ และปรับบรรยากาศสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนการสอน
5. เตรียมการและพัฒนาครูตามความต้องการจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
6. ดำเนินการบริหารด้วยระบบคุณภาพ
7. จัดตั้งและดำเนินการโรงเรียนภาคี/เครือข่ายร่วมพัฒนา
8. ติดตามประเมินผล ทบทวนกลยุทธ์ วิจัยและพัฒนาการจัดหลักสูตรและการสอน
9. นำเสนอผลงานและการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
10. รายงานผลการประเมินโครงการพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่

ประมวลผลงานจากความมุ่งมั่น
ในการยกระดับคุณภาพทั้งระบบ
ปีงบประมาณ 2553

การดำเนินงานยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ประจำปีงบประมาณ 2553

โรงเรียนมาตรฐานสากล World-Class Standard School เป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีความมุ่งหวังไว้ว่า นักเรียนมีศักยภาพ เป็นพลเมืองโลก โดยมีโรงเรียนในโครงการทั่วประเทศรวม 500 โรงเรียน ด้วยการคัดเลือกโรงเรียนที่มีศักยภาพในการต่อยอดให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการ ใช้ระยะเวลาดำเนินการโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2555 โดยมีเจตนารมณ์ดังนี้

1

ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพหมายถึง เป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเองและเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน

2

โรงเรียนยกระดับคุณภาพสูงขึ้นสู่มาตรฐานสากล ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เป็นโรงเรียนยุคใหม่ที่จัดการศึกษาแบบองค์รวม และบูรณาการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา และการเมือง เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3

โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร รูปแบบและวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นความแตกต่างตามศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม และปรับประยุกต์ใช้ได้สมประโยชน์ ทนต่อการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก

4

ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่เหมาะสมหลากหลายอย่างทั่วถึง ต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล ตลอดจนเพื่อจรรโลงความพึงพอใจและความผูกพันต่อวิชาชีพอย่างแน่นแฟ้น

5

โรงเรียนมีภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้และร่วมพัฒนากับสถานศึกษาระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ ตลอดจนเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นศูนย์และร่วมเป็นเครือข่ายพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

ในปีงบประมาณ 2553 ซึ่งเป็นปีแรกของการเริ่มโครงการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินกิจกรรมหลักที่สำคัญมีผลปรากฏดังนี้

1 จัดทำสื่อ เอกสาร สนับสนุนการดำเนินงาน ผลิตเอกสาร คู่มือ แนวทางการดำเนินโครงการ สำหรับบุคลากร สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2 การประชุมปฏิบัติการบุคลากรหลักของเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา และศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา

วันที่ 8-10 กุมภาพันธ์ 2553 ณ โรงแรมริเวอร์ไซด์ กรุงเทพฯ โดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน) ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดและบรรยายพิเศษทิศทางและแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล พร้อมการมอบนโยบาย และสร้างความตระหนักให้เกิดความพร้อมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

3 การประชุมปฏิบัติการจัดทำโปรแกรมดัชนีการศึกษาและเว็บไซต์โรงเรียนมาตรฐานสากล คณะทำงานและเจ้าหน้าที่ สมป.จำนวน 30 คน วันที่ 2-5 มีนาคม 2553 ณ โรงแรมโกลเด้น ดราagoon จังหวัดนนทบุรี และได้เริ่มให้บริการเว็บไซต์ 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน

<http://www.worldclassschoolthai.net/>

4 เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา 19 เครือข่าย จัดประชุมปฏิบัติการบุคลากรหลักของโรงเรียน 500 แห่งๆ ละ 8 คน เพื่อทบทวนแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน และจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตร

5 เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล 5 ภูมิภาค มีนาคม-เมษายน 2553

ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนในโครงการฯ จำนวน 500 โรงเรียน โดยมี รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ประธานคณะกรรมการศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประธานคณะกรรมการเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาร่วมเป็นสักขีพยาน

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

ระหว่าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียน.....

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ทำขึ้น ณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ เดือนมีนาคม 2553 ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน ตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับ โรงเรียน..... โดย.....(ระบุชื่อผู้อำนวยการโรงเรียน)..... ที่มีเจตจำนงร่วมกันในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ในปีงบประมาณ 2553 โดยมีรายละเอียดข้อตกลงความร่วมมือ ดังนี้

ข้อ 1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก
2. เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอน(หลักสูตรและการสอน)เทียบเคียงมาตรฐานสากล
3. เพื่อยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

ข้อ 2 เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน

(ให้ระบุเป้าหมาย แผน/กิจกรรมสำคัญที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียนจะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อโดยสรุป) รายละเอียดดังเอกสารแนบท้ายบันทึกฉบับนี้ (กรอบกลยุทธ์และกรอบโครงสร้างหลักสูตร)

ข้อ 3 การปรับปรุงแก้ไขและเงื่อนไขข้อตกลงความร่วมมือ

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ อาจมีการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี หรือโดยความเห็นชอบร่วมกันของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียน ทั้งนี้การปรับปรุงแก้ไขให้ทำข้อตกลงตามแบบเช่นเดียวกับข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้

ข้อ 4 การลงนามความร่วมมือ

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกันแต่ละฝ่ายได้อ่านเข้าใจดีแล้ว รวมทั้งเพื่อแสดงถึงเจตจำนงและความตั้งใจในการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ทั้งสองฝ่ายจึงได้ลงลายมือชื่อร่วมกันไว้เป็นหลักฐานและเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ.....

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลงชื่อ.....

()

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ลงชื่อ.....

(นายเสน่ห์ ขาวโต)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พยาน

ลงชื่อ.....

(นายสงบ มณีพรหม)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
พยาน

ลงชื่อ.....

()

ประธานคณะกรรมการ
ศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา
ศูนย์ที่.....
พยาน

ลงชื่อ

()

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษา.....
พยาน

ลงชื่อ.....

()

ประธานคณะกรรมการ
เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา
เครือข่าย.....
พยาน

6

ประชุมพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและสนับสนุนโครงการยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากลและโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub)

โดยมีผู้บริหาร ศึกษาธิการ และบุคลากรหลักของโรงเรียนในโครงการ 500 โรงเรียนเข้าร่วม ทั้งนี้เป็นการมุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตรสาระสากล

7

เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา 19 เครือข่าย นิเทศ กำกับ ติดตาม สนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน 2553

8

วิจัย และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 60 โรงเรียน

9

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกเขต จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงาน และนำเสนอผลงาน/ชิ้นงาน ของโรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับเขตพื้นที่การศึกษาระดับภูมิภาค

10

เครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงาน และนำเสนอผลงาน/ชิ้นงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับภูมิภาค

11

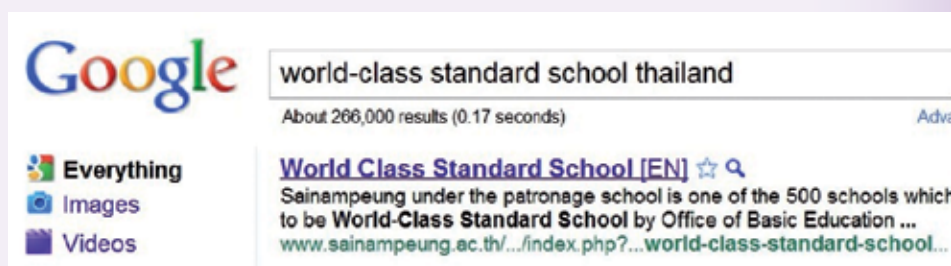
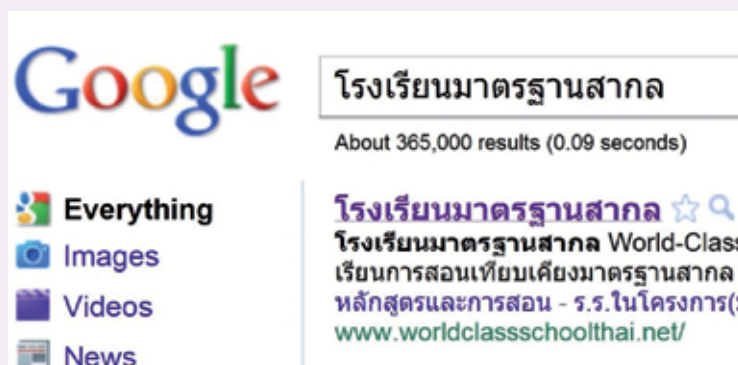
ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลทุกโรงเรียนโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจาก สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษา

12

จัดประชุมทางวิชาการนำเสนอผลงานของโรงเรียน ครู และนักเรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับชาติ

“โรงเรียนมาตรฐานสากล” : ความเคลื่อนไหวบนโลกออนไลน์

กุมภาพันธ์ 2554 หลังการเริ่มขับเคลื่อน มีนาคม 2553

39,300

World-Class Standard School Thailand

โรงเรียนมาตรฐานสากล 5,520

1,500

การประชุมทางวิชาการนำเสนอผลงานของโรงเรียน ครู และนักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับชาติ

“Towards World-Class Education : National Symposium”

วันที่ 19-20 ธันวาคม 2553

ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู นักเรียน โรงเรียนในโครงการ แหกผู้มีเกียรติ สื่อมวลชน และประชาชนผู้สนใจ โดยมี ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ) เป็นประธาน ในงานมีนิทรรศการผลงานของนักเรียน ครู และโรงเรียน กิจกรรมการแข่งขันความสามารถของนักเรียน ในภาคของการประชุมทางวิชาการมีการบรรยายเรื่อง In Search of Excellence โดยวิทยากรจากสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ การเสวนาเรื่องการบริหารจัดการระบบคุณภาพสู่มาตรฐานสากล การนำเสนอผลงานของโรงเรียนที่ผ่าน TQC การนำเสนอกรณีตัวอย่างแนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล

“...สิ่งสำคัญที่สุดที่ควบคู่ไปกับความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลก็คือ ความเป็นไทย... คือการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีคุณภาพ... เราต้องใช้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง...**ทำคนไทยของเราให้ภาคภูมิใจในศาสนาที่เรานับถือ และอยู่ร่วมกัน ไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านศาสนา อยู่ได้ร่วมกันไม่ว่าเราจะมิกันที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน อยู่ได้ร่วมกันไม่ว่าเราจะมิมชาติพันธุ์ มีค่านิยมที่แตกต่างกัน**

การที่เราพัฒนาให้คนมีคุณธรรม จริยธรรม ก็จะไปเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้คนที่มีความรู้ที่มีมาตรฐานสากลนั้น ได้ใช้ความรู้ให้เกิดขึ้นกับประโยชน์ของตนเอง กับสังคม และกับประเทศชาติ

เราจะต้องทำให้เด็กไทยในอนาคตนั้นต้องสามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาที่ประชาคมอาเซียนให้การยอมรับเป็นภาษากลาง คือ ภาษาอังกฤษได้อย่างสร้างสรรค์ และประเทศไทยต้องพร้อมที่จะเลือกไม่ใช้ภาษาอังกฤษเท่านั้น พมคิดว่าภาษาอันดับที่สอง เช่น ภาษาจีน ก็มีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นในภูมิภาคนี้ และแน่นอนที่สุดเราจะละเลยไม่ได้คือภาษาของประเทศเพื่อนบ้านของเรา

นี่คือเรื่องที่ผมจะกราบเรียนย้ำเพื่อที่จะให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ไปติดตาม เพื่อดำเนินการในการขยายผลและให้มีคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลได้พูดอย่างเต็มปากว่า เราเป็นโรงเรียนระดับนานาชาติในทุกภาค...”

(บางตอนจากการบรรยายพิเศษของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ในการประชุมทางวิชาการนำเสนอผลงานโรงเรียน ครู

และนักเรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับชาติ

“Towards World-Class Education : National Symposium”

วันที่ 19 ธันวาคม 2553 เวลา 10.00-10.45 น.

ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 กรุงเทพมหานคร)

โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ในระดับมาก
ทั้งการสร้างความตระหนักและชี้แจงแนวทาง
การพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากล
ให้แก่ ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง
ทบทวนปรับแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้อง
กับแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล

การขับเคลื่อนโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล : ทางเลือกจากผลการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนาแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล” ดำเนินการวิจัยโดย ดร.ดิเรก วรรณเศียร ดร.ประสิทธิ์ เขียวศรี ผศ.พ.ต.อ.ดร.นพรุจ ศักดิ์ศิริ เมื่อปีการศึกษา 2553 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อศึกษาและนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล และ เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1) **ขั้นการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียน**ตั้งแต่เข้าโครงการจนถึงปัจจุบัน
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามและสัมภาษณ์

2) **ขั้นการร่าง ตรวจสอบและทดลองใช้รูปแบบการจัดการศึกษา**โรงเรียน
มาตรฐานสากล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสังเกต

3) **ขั้นการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียน**ภายหลังการทดลองใช้รูปแบบ
การจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้แบบสอบถาม

ทั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากโรงเรียน
ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 60 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนได้
ดำเนินการวิจัยควบคู่ไปด้วย

ผลการวิจัย

1

สภาพการบริการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวม โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ในระดับมากทั้งการสร้างความตระหนักและชี้แจงแนวทางการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลให้แก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ทบทวนปรับแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สํารวจข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของครู การพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียนบริหารด้วยระบบคุณภาพ จัดตั้ง และดำเนินการเครือข่ายร่วมพัฒนา จัดกิจกรรมการพัฒนากับโรงเรียนร่วมพัฒนาทั้งภายในและต่างประเทศ สนับสนุนให้ครูนำเสนอผลงานและจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้รายงานผลการประเมินโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลพร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ จัดประชุมชี้แจง

ทำความเข้าใจกับบุคลากรเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ทำการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน การวัดผล การประเมินผลตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติมสู่ความเป็นเลิศ ครูทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ และ ICT เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ในภาพรวมโรงเรียนจัดการศึกษาตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการบริหารระบบคุณภาพได้ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานที่เป็นระบบ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทางที่ดี การบรรลุตามแผนกลยุทธ์และการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลดีกับครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน

ปัญหาสำคัญที่พบในการจัดการศึกษาตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านการบริหารระบบคุณภาพได้แก่ ความไม่ชัดเจนในการปฏิบัติในช่วงแรก ภาระงานของบุคลากรมีมากและเวลาในการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับ สาเหตุของปัญหาดังกล่าวมาจากความพร้อมของบุคลากร

ต้นหลักสูตรและการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล

การวางแผนจัดทำหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนได้มีการจัดการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยเน้นคำศัพท์เฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษ จัดทำอภิธานศัพท์ และในบางวิชาใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

การจัดการเรียนการสอนสาระสากล มีการบูรณาการลงสู่หน่วยการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระในรายวิชาพื้นฐาน โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการวัดผลและประเมินผล ในแต่ละสาระ

การใช้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ หรือเผยแพร่หลักสูตรมาตรฐานสากลไปยัง ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยมีการกระจายลงสู่ผู้ปฏิบัติ กำหนดแนวทางอย่างชัดเจน มีการปรับเปลี่ยนทั้งด้านหลักสูตร โครงสร้าง คำอธิบายและเน้นกระบวนการสาระสากลเพิ่มเติม

ด้านการสอน: การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แทรกความเป็นสากล มีการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน

ด้านนักเรียน: มีการพัฒนาความคิด การทำงานอย่างเป็นระบบ และมีการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2 ในการสื่อสารมากขึ้น

ในภาพรวมโรงเรียนจัดการศึกษาตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลด้าน หลักสูตรและการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลได้ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากการ บรรลุตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ในการลงสู่ผู้เรียน

ปัญหาสำคัญที่พบในการจัดการศึกษาตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านหลักสูตรและการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลได้แก่ ครูและบุคลากร ทางการศึกษามีภาระงานสอนและงานพิเศษด้านต่างๆ มาก ทำให้ดำเนินการใน การเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับโรงเรียนมาตรฐานสากลได้ไม่ครบ 100% และ นักเรียนยังขาดทักษะการแสวงหาความรู้และดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง สาเหตุของ ปัญหาดังกล่าวมาจากจำนวนบุคลากรสถานศึกษาไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

2

องค์ประกอบและแนวทางการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) การสร้างความตระหนักในการเปลี่ยนแปลงไปสู่มาตรฐานสากล
- 2) การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- 3) การกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการศึกษา
- 4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์และมาตรฐานสากล ด้านการบริหารจัดการ ระบบคุณภาพและด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน
- 5) การเสริมสร้างให้ทุกคนในโรงเรียนให้ความร่วมมือ เต็มใจ
- 6) การปรับกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสม
- 7) การทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนยอมรับ และปฏิบัติตามมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผลการตรวจสอบ

การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบพบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความเหมาะสมดี เหตุผลที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุความเหมาะสมของรูปแบบเป็นเช่นนี้เพราะเมื่อดำเนินการตามแผนแล้วเห็นผลเป็นรูปธรรมในการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับผลการสังเกตการนำรูปแบบไปใช้พบว่าสามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมาย ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคบ้างแต่สุดท้ายก็สามารถดำเนินการตามเป้าหมายได้

ผลการนำรูปแบบไปใช้โดยการสังเกต พบว่า คณะผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลสามารถนำรูปแบบไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ ทั้งนี้เพราะการสร้างรูปแบบเป็นการวิจัยและพัฒนาจากการลงมือปฏิบัติของโรงเรียนตั้งแต่เข้าร่วมโครงการในต้นปีการศึกษา 2553 รูปแบบที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับสำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) ที่กำหนดแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มซึ่งระบุรายละเอียดแนวทางและวิธีการจัดการศึกษาตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลตั้งแต่ขั้นการเริ่มต้นของโรงเรียน การบริหารจัดการระบบคุณภาพและการพัฒนาหลักสูตรการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล

3

ผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานของโรงเรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติภายหลังการวิจัยและพัฒนาแบบสูงกว่าระยะก่อนทำการวิจัย แสดงว่าเมื่อมีการปฏิบัติตามรูปแบบแล้วทำให้ผลการจัดการศึกษาเป็นไปตามแนวทางของโรงเรียนมาตรฐานสากลมากขึ้น ทั้งนี้เพราะรูปแบบดังกล่าวเป็นผลจากการวิจัยและพัฒนาที่ได้มาจากการเรียนรู้ ทดลองและลงมือปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน

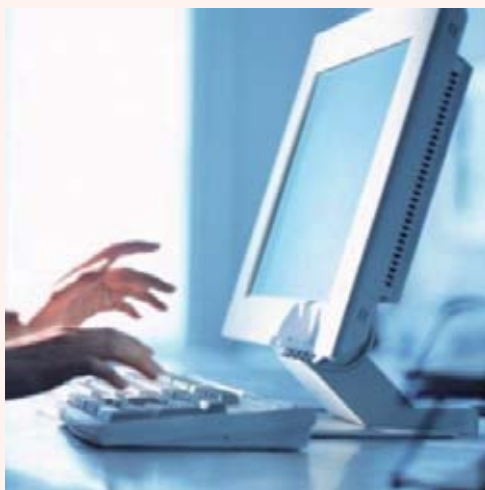
ผลการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม
ของโรงเรียนมาตรฐานสากล
ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ A 3 ทุกด้าน...

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ด้านการจัดการเรียนรู้
ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ

ผลการติดตามการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล

การติดตามการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นการศึกษาผลการดำเนินงานยกระดับคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์คุณภาพการพัฒนาศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการคุณภาพ (ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการนำองค์กร การพัฒนาครู การใช้แหล่งเรียนรู้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารจัดการและการใช้สื่อ เทคโนโลยี การประกันคุณภาพ) และคุณภาพผู้เรียน เมื่อสิ้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ดำเนินการโดยสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สพฐ. ซึ่งรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจาก โรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 349 โรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา 51 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา 298 โรงเรียน

วิธีการที่ใช้ในการติดตามคือ การใช้ระบบการติดตามกระบวนการทำงาน (tracking system) ซึ่งหมายถึง ระบบติดตาม ที่ใช้สำหรับติดตามกระบวนการทำงาน ทำให้สามารถทราบได้ว่าผลลัพธ์ในขั้นต่างๆ เป็นอย่างไร มีการดำเนินไปถึงส่วนใด รวมถึงสามารถดูรายละเอียดลำดับในการดำเนินการ นอกจากนั้น ข้อมูลที่ได้ยังสามารถนำไปใช้ประเมินระยะเวลาที่จะดำเนินการต่อไป รวมถึงผลลัพธ์ที่จะเป็นไปในขั้นต่อไปด้วย

การประเมินตามระบบการติดตามกระบวนการทำงาน (Tracking System) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ระดับ A1-A4 เพื่อให้เห็นมิติย่อยของการปฏิบัติด้วย Tracking System ได้แก่

A1 (Awareness) คือความตระหนัก ได้แก่ รับรู้ เข้าใจ มีแนวคิดเชิงประยุกต์ สร้างสรรค์ กระตือรือร้น มุ่งมั่น เห็นประโยชน์ความสำคัญ

A2 (Attempt) คือความพยายาม ได้แก่ ความพร้อมของข้อมูลสารสนเทศ ผู้รับผิดชอบ การวางแผน การดำเนินงาน การนิเทศติดตาม ประเมินผลการพัฒนา ปรับเปลี่ยนกระบวนการเป็นระยะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

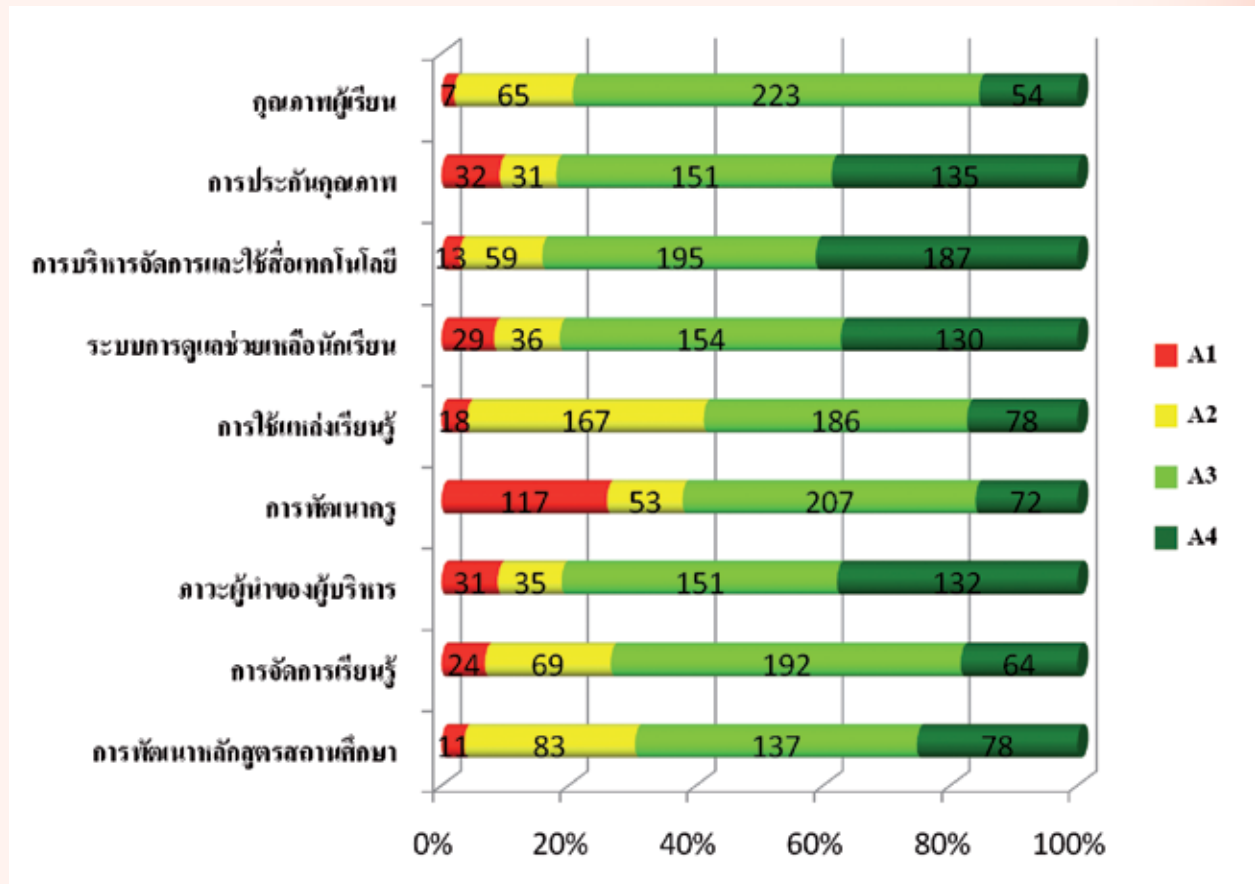
A3 (Achievement) คือความสำเร็จ ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นเทียบกับเป้าหมาย (ผลเชิงกระบวนการ/ผลผลิต/ผลลัพธ์) เกิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

A4 (Accredited System) คือความต่อเนื่องยั่งยืน ได้แก่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดเวทีวิชาการ เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขยายผล สร้างเครือข่าย ฯลฯ

ผลการยกระดับคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายความสำเร็จและเกณฑ์คุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยรวมของโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ A 3 ทุกด้าน นั่นคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 50.72 ด้านการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 55.01 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการนำองค์กร คิดเป็นร้อยละ 43.27 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ เกี่ยวกับการพัฒนาครู คิดเป็นร้อยละ 46.10 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ เกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 53.30 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.13 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ เกี่ยวกับการบริหารการใช้สื่อฯ คิดเป็นร้อยละ 55.08 ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 43.27 และด้านคุณภาพผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 63.90

ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการยกระดับคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายความสำเร็จ และเกณฑ์คุณภาพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษาและโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ A 3 ทุกด้าน

“ภายในปี 2561 ต้องปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ”

นายเสน่ห์ ขาวโต

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ก้าวที่ท้าทาย...จากวันนี้...สู่ปีพุทธศักราช 2561

THE CHALLENGE STEPS... TO 2018

“การทำงานไม่มีปัญหาไม่มี แต่เราจะทำปัญหาต่างๆ ให้เป็นพลังให้เรา
เดินหน้าได้อย่างไร เพราะปัญหาทุกปัญหา จะมีทางออก ทางแก้ ผู้บริหารอย่าท้อ
ในแต่ละท้องถิ่นมีคนเก่ง คนรู้จริงอยู่มาก แหล่งสื่อต่างๆ มากมาย เราจะ
นำมาใช้ได้อย่างไร มีเม็ดเงินมาก ใช้เป็นหรือเปล่า ถ้าใช้ไม่เป็นก็ไม่เกิดประโยชน์
มีเงินน้อยแต่บริหารจัดการเป็นก็ได้ประโยชน์สูง

ทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด ทรัพยากรด้าน
อื่นๆ มีค่าน้อยกว่า ในการบริหารจัดการ การสอน และอื่นๆ

...ปัจจุบันการศึกษาไทยกำลังก้าวสู่การปฏิรูปในทศวรรษที่ 2

...สิ่งที่อยากเห็นคือ คนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยภายในปี
2561 ต้องปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้น 3 เสาหลัก
คือ

1. คุณภาพและมาตรฐาน
2. โอกาสทางการศึกษา
3. การมีส่วนร่วม

ปัจจุบันเชื่อว่าโรงเรียนมีคุณภาพ ผู้บริหารมีคุณภาพ ครูมีคุณภาพ แต่เป็นคุณภาพแบบเดิมๆ เพราะสังคมภายนอกเปลี่ยนแปลงเร็วมาก ดังนั้นเราต้องเปลี่ยนแปลงแนวการเรียนการสอนก้าวให้ทัน หรือล้ำหน้ากระแสโลก

ทำอย่างไร นั่นคือ

1. คุณภาพต้องมาก่อน
2. โอกาสทางการศึกษา ต้องเท่าเทียม เหมือนกัน
3. เน้นการมีส่วนร่วม

กรอบแนวการปฏิรูปการศึกษา 4 ใหม่

1. การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่
2. การพัฒนาครูยุคใหม่
3. การพัฒนาการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่
4. การพัฒนาบริหารจัดการใหม่

จากผลการประเมินครูและผู้บริหารที่ผ่านมาพบจุดเด่นจุดด้อยต่างๆ ที่ต้องเร่งพัฒนาครู โดยเฉพาะครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรอบเนื้อหาที่นักเรียนเรียนรู้จะครบและคาบเกี่ยวอยู่ในระดับอุดมศึกษา

ทำอย่างไรครูจะรู้ในเรื่องที่สอนอย่างแท้จริง ถ้าครูรู้จริง จะสามารถสอนให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ได้ ถ้าสอนตามหนังสือ ก็คือสอนหนังสือ ไม่ใช่สอนนักเรียน และเด็กจะไม่ได้กระบวนการคิดวิเคราะห์”

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษายุคใหม่ (2553-2561)

การมัธยมศึกษาสร้างคุณภาพคนไทยยุคใหม่
ให้เป็นคนดีของสังคมโลก

เป้าประสงค์

ผู้เรียนเป็นคนไทยยุคใหม่
มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล มีความเป็นพลโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์

พลีกระบบการจัดการมัธยมศึกษา และระบบการเรียนรู้ใหม่
สู่คุณภาพมาตรฐานระดับสากล

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาต่างประเทศอื่นๆ รวมถึงการสื่อสารและภาษาสัญลักษณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้เรียนมีทักษะการคิด มีวิจรรย์ญาณ สามารถไตร่ตรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ริเริ่ม สร้างสรรค์ แก้ปัญหา และ กล้าตัดสินใจ
4. ผู้เรียนสามารถออกแบบ คิดค้น พัฒนา ชิ้นงาน สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม โดยใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีทักษะการวางแผน จัดการ ทำงานเป็นทีม และเห็นช่องทางสร้างงานอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่
5. ผู้เรียน ใฝ่ดี มีคุณธรรม และมีความเป็นไทย ภูมิใจในถิ่นฐาน มีจิตสาธารณะ และจิตบริการ มีความเป็นพลเมือง ตามวัฒนธรรมประชาธิปไตย มีทักษะการดำรงชีวิต และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมโลก เป็นสมาชิกที่เข้มแข็งของประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก

ต้นระบบการเรียนรู้

1. โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล
2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน ด้วยภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่สอง เพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้
3. โรงเรียนจัดการเรียนรู้เรื่องดิจิทัล (Digital Literacy) และการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ
4. โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนรู้อิงถิ่นฐานโดยใช้สภาพแวดล้อม ชุมชนและทรัพยากรในถิ่นที่อยู่ เป็นแหล่งการเรียนรู้ ให้เชื่อมประสานกับการศึกษา ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก

ด้านคุณภาพครูและสถานศึกษา

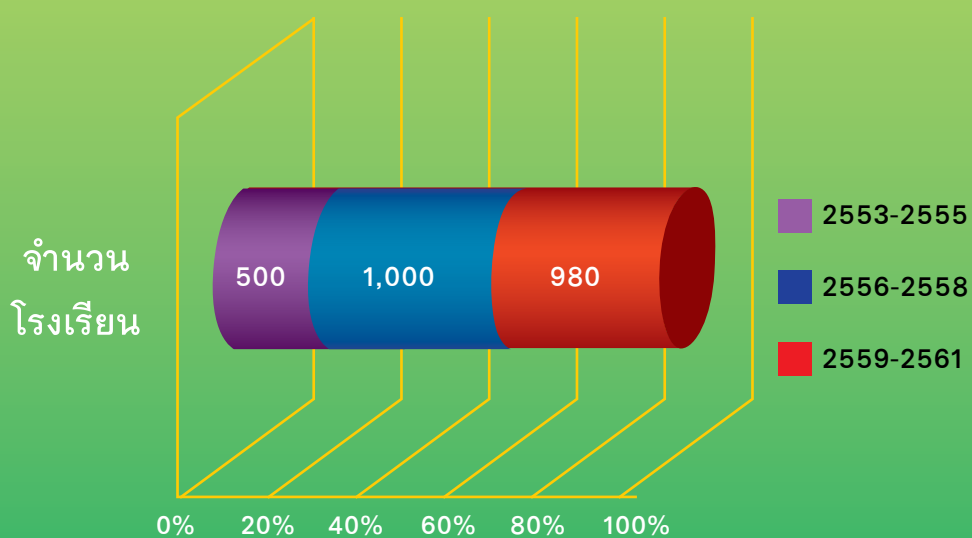
1. ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญและจรรยาบรรณทางวิชาชีพครูยุคใหม่
2. โรงเรียนบริหารจัดการได้คุณภาพ ระดับมาตรฐานสากล
3. โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ ช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ได้พัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ
4. โรงเรียนมีสถานศึกษาอื่นเป็นภาคีร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

ด้านคุณภาพแหล่งเรียนรู้

1. โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่ให้มีคุณภาพเอื้อต่อการเรียนรู้
2. โรงเรียนจัดบริการแหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งถึง และคุ้มค่า
3. โรงเรียนใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ มีสถาบัน และองค์กรต่างๆ ทุกภาคส่วน เป็นเครือข่ายร่วมส่งเสริม พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานระดับสากล
ปี 2553-2561 จำนวน 2,480 โรงเรียน

“...อาเซียนยังมองการศึกษาในฐานะที่เป็นพาหนะในการยกระดับ
ความตระหนักสำนึกของความเป็นอาเซียน
บันดาล ‘ความรู้สึกเป็นพวกเรา’ และสร้างสำนึก
เป็นเจ้าของประชาคมอาเซียน รวมถึงความเข้าใจในความร่มรວຍ
ของอาเซียนในด้านประวัติศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรม
และค่านิยมร่วม...”

ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 Education underpins ASEAN community building

“..การศึกษาจัดเป็นแกนกลางของกระบวนการพัฒนาอาเซียน เป็นการสร้างสรรค์สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ และเป็นการนำมาซึ่งการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน อาเซียนยังมองการศึกษาในฐานะที่เป็นพาหนะในการยกระดับความตระหนักสำนึกของความเป็นอาเซียน บันดาล ‘ความรู้สึกเป็นพวกรา’ และสร้างสำนึกเป็นเจ้าของประชาคมอาเซียน รวมถึงความเข้าใจในความรุ่งโรยของอาเซียนในด้านประวัติศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรม และค่านิยมร่วม....

รัฐมนตรีการศึกษาอาเซียนได้ระบุประเด็นสำคัญในความร่วมมือว่าด้วยการศึกษาของอาเซียน สี่ประการคือ

- 1) ส่งเสริมความตระหนักสำนึกในความเป็นอาเซียนในบรรดาพลเมืองของอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เยาวชน
- 2) สร้างความเข้มแข็งในอัตลักษณ์ของอาเซียนผ่านการศึกษา
- 3) สร้างเสริมทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียนในสาขาการศึกษา
- 4) สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายมหาวิทยาลัยในอาเซียน.....”

ที่มา: <http://www.aseansec.org/19600.htm>

ASEAN Education Ministers Meeting (ASED)

Education underpins ASEAN community building. Education lies at the core of ASEAN's development process, creating a knowledge-based society and contributing to the enhancement of ASEAN competitiveness. ASEAN also views education as the vehicle to raise ASEAN awareness, inspire the “we feeling”, and create a sense of belonging to the ASEAN Community and understanding of the richness of ASEAN's history, languages, culture and common values.

At the 11th Summit in December 2005, ASEAN Leaders set new directions for regional education collaboration when they welcomed the decision of the ASEAN Education Ministers to convene the ASEAN Education Ministers' Meetings (ASED) on a regular basis. The Leaders also called for ASEAN Education Ministers to focus on enhancing regional cooperation in education.

As the collective entity to enhance regional cooperation in education, the ASEAN Education Ministers identified four priorities that ASEAN cooperation on education would address, namely: (i) Promoting ASEAN Awareness among ASEAN citizens, particularly youth; (ii) Strengthening ASEAN identity through education; (iii) Building ASEAN human resources in the field of education; and (iv) Strengthening ASEAN University Networking. To this end, various projects and activities have been/are being developed/organised to fulfil the directives.

In recognition of the Southeast Asian Ministers of Education Organization's (SEAMEO) contribution to human resource development in the region since 1965, the Education Ministers agreed that the existing ASEAN and SEAMEO forums on education should integrate their respective programmes and activities in a complementary manner. The priorities of ASEAN cooperation on education would be undertaken through collaboration with SEAMEO.

ASEAN cooperation on education is overseen at the Ministerial level by an ASEAN Education Ministers Meeting – which meets annually – and the implementation of the programmes and activities for education matters is carried out by the ASEAN Senior Officials on Education (SOM-ED), which reports to the ASEAN Education Ministers Meeting. SOM-ED also oversees cooperation on higher education, which is coordinated by the ASEAN University Network (AUN). The AUN was established to serve as an ASEAN mechanism to (i) Promote cooperation among ASEAN scholars, academicians, and scientists in the region; (ii) Develop academic and professional human resource in the region; (iii) Promote information dissemination among the ASEAN academic community; and, (iv) Enhance the awareness of regional identity and the sense of ‘ASEANness’ among members. Visit the AUN website at www.aun-sec.org.

เมื่อเลขาธิการอาเซียนพูดถึง

“มิติวัฒนธรรมในการสร้างประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน”

ความบางตอนจากคำบรรยายพิเศษในหัวข้อ

“มิติวัฒนธรรมในการสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน”

โดย ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554
ณ ห้องแกรนด์บอลรูม ชั้น 3 โรงแรม ดิ เอ็มเมอร์ลด์ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพฯ

**“อาเซียนมุ่งสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้** ซึ่งเป็นการมองทางภูมิศาสตร์ อาเซียนต้องการสร้าง
ความเป็นปึกแผ่น บูรณาการเศรษฐกิจ ระบบและกระบวนการปรึกษาหารือ
เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงและความร่วมมือทางการเมือง

ดังนั้น อาเซียนจึงมี 3 เสาหลัก ได้แก่

1. ประชาคมการเมือง
2. ประชาคมเศรษฐกิจ
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เป็นเสาสำคัญที่จะนำไปสู่
ความสำเร็จและความมั่นคงของอีก 2 เสาหลัก เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงคน
ด้วยศิลปวัฒนธรรม มิใช่ด้วยกำไรหรือวัตถุ เนื่องจากเรื่องของศิลปวัฒนธรรม
เป็นเรื่องของสุนทรียภาพ ความดีมีค่า ซึ่ง GDP วัดไม่ได้ บ่งบอกด้วยปริมาณ
ตัวเลขไม่ได้ เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเป็นมนุษย์ในสังคม

อาเซียนในปัจจุบัน มีกำลังซื้อมากขึ้น โดยเฉพาะที่มาจากกลุ่มชนชั้นกลาง ซึ่งมีความต้องการบริโภคสิ่งใหม่ๆ มากขึ้น โดยมนุษย์ต้องการเสพสิ่งที่เหนือกว่า วัตถุ เศรษฐกิจ จึงเป็นความท้าทายของอาเซียนว่าจะทำอย่างไรให้คนชั้นกลาง ที่อยากเห็นคุณภาพชีวิตที่ดีของตัวเองได้รับการเกื้อหนุน

เราต้องการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นอาเซียน โดยให้เป็นอัตลักษณ์ที่สอง รองมาจากอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติ เพราะอัตลักษณ์อาเซียน จะทำให้เราสามารถร่วมมือกันได้ในหลายๆ เรื่อง และมองอนาคตและวิสัยทัศน์ ต่อไป

สิ่งซึ่งเป็นปัจจัยนำไปสู่อัตลักษณ์อาเซียน ได้แก่

1. การศึกษา

2. ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษส่งสมมาเป็นมรดก (heritage) ที่ต่างมีของตัวเอง บางประเทศถึงกับขัดแย้งกันว่ามรดกทางวัฒนธรรมนั้น เป็นของตน เพราะสิ่งนี้คือทุนทางสังคมวัฒนธรรม (social cultural capital) ที่สำคัญ

ดังนั้น ทำอย่างไรให้ทรัพยากรนี้เพิ่มพูน ทำอย่างไรให้ความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีอนาคตร่วมกันและผูกพันกัน เพื่อนำไปสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน.....

.....
สิ่งที่ยังคงขาดคือ ความสำคัญที่สมาชิกอาเซียนให้กับศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภาษา ภาษาถิ่น sub-culture

.....
มรดกทางวัฒนธรรมมีความหลากหลาย (diversity) หากไม่ระวังก็จะโดนวัฒนธรรมหลักกลืนไป

เคยมีนักปราชญ์เขียนถึง “One Dimensional Man, one Dimensional Woman” หรือ “มนุษย์มิติเดียว” ซึ่งเกิดจากระบบเศรษฐกิจสังคมปัจจุบันที่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นกระแสหลัก ลัทธิบริโภคนิยมไหลบ่าอย่างรุนแรง ผู้คนมีความชอบเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งส่งผลให้โลกนี้หมดความน่าสนใจลงไปมาก ซึ่งสิ่งที่อยากเห็นและอยากสงวนรักษาไว้คือ ความหลากหลายทุก sub-culture, ethnic culture มีความห่วงแหน อยากรักษาอัตลักษณ์ของตัวเองไว้ เพราะเป็นสิ่งที่คุ้นเคย จึงไม่ควรมองว่าสิ่งเหล่านี้จะไปขัดแย้งกับความมั่นคง ความสามัคคี และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะหลายประเทศสร้างมาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น ประเทศอเมริกา สิงคโปร์ มาเลเซีย ไม่ได้เกิดจากเชื้อชาติเดียว แต่เป็นสังคมสายรุ้ง มีทุกสีสันทัน

ดังนั้น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความมีเสถียรภาพ ความรักชาติ ไม่ได้ทำให้คนเหมือนกันหมด การทำให้คนสะดวก สบายที่จะแสดงวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของตัวเองภายใต้กรอบ ระบบช่องว่าง (gap) ความเหลื่อมล้ำ ที่มีไม่มากต่างหากที่เป็นหลักประกันความมั่นคงในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และที่สำคัญที่สุดคือ เป็น products ที่สามารถ packaged ขายนักท่องเที่ยวได้

สิ่งที่เป็นเสน่ห์ การบริโภคทางจิตใจนั้นอยู่ที่ความหลากหลายและสีสัน ซึ่ง roadmap ที่จะสร้างประชาคมอาเซียน จึงให้ความสำคัญกับด้านศิลป วัฒนธรรมและสังคม เพราะเมื่อไหร่ที่อาเซียนเดินหน้าผลักดันให้คนเหมือนกัน อาเซียนก็จะหมดเสน่ห์ และยังนำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงต่างๆ ดังนั้น ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จึงต้องส่งเสริม สนับสนุนความหลากหลาย และ creativity ทำให้เกิด cultural products ซึ่งสามารถให้การท่องเที่ยว นำไปขายได้ เช่น อาหารในภูมิภาคต่างๆ ต้องมีพลวัตรในการสร้างสรรค์จาก แต่ละหน่วยวัฒนธรรมต่างๆ ไม่ใช่โดย conform จากอาหารกรุงเทพฯ

ความหลากหลายคือจุดเริ่มต้นของ creativity ต้อง adapt adopt ดึงมา ปรับให้เข้ากับเรา แล้วสร้างสรรค์สิ่งใหม่ต่อยอดจากฐานที่หลากหลาย จะดีกว่าต่อยอดสิ่งที่รวมให้เหลือเพียงหนึ่งหรือสอง อย่างเช่นพันธุ์พืช ถ้ามีความหลากหลายก็จะได้สิ่งใหม่ๆ ที่ดีมากขึ้น เป็นความหลากหลายทางชีวภาพ (bio-diversity)

ศิลปวัฒนธรรมควรมีการส่งเสริมให้รักษา อย่างสละสลวย คนที่เข้าไปดู รู้สึก excited แต่เราไม่ได้อยู่เอง ก็เหมือนวัฒนธรรม เราเข้าไป appreciate แล้วปล่อยให้เขาพัฒนา ช่วยเหลือตัวเอง ซึ่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะช่วย empower ทุกคน ซึ่งต้องระวังจะทำให้ sub-culture รู้สึกว่าถูกเบียดเบียน จะทำให้เค้าสร้างกลไกที่จะปกป้องตัวเอง (defense mechanism)

.....

อาเซียนตระหนักว่า หากจะสร้างประชาคมอาเซียน ต้องส่งเสริมประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ให้ทุกคนในอาเซียนตระหนักว่ามรดกทางวัฒนธรรม มีค่า ต้องรักษาไว้ หากทำไม่ได้ ในปี 2015 อาเซียนก็จะยืนอยู่บนรากฐาน ที่สั่นคลอน (shaky foundation)

.....

สุดท้ายที่อยากฝากไว้คือ ทุกท่านมีส่วนระดับประเทศและสนับสนุน สิ่งที่อาเซียนใช้คำว่า small and medium cultural enterprises (SMCE) ซึ่งหมายถึงหน่วยที่ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน”

ที่มา : สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

“PLEDGE our resolve and commitment to strengthen education to realize an ASEAN Community of Actions, a Community of Connectivity and a Community of and for the Peoples of ASEAN.”

ปฏิกญาอะฮ์-หวัคิน

ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน

สาระสำคัญ

1. ยืนยันภารกิจในการสนับสนุนให้เกิดการก่อตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ และความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้ง 3 เสาหลักนี้ ต่างก็ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกันให้สำเร็จภายในปี 2558
2. ยืนยันวัตถุประสงค์ของอาเซียนที่ระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียนประการหนึ่งว่า เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในเรื่องการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างพลังประชาชนอาเซียนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งประชาคมอาเซียน
3. ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในการมีส่วนเสริมสร้างประชาคมอาเซียน ซึ่งมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และมีความรับผิดชอบทางสังคม เพื่อที่จะบรรลุถึงความสมัครสมานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และเพื่อความเป็นเอกภาพในหมู่ชาติสมาชิกและประชาชนอาเซียน โดยการเร่งสร้างอัตลักษณ์ร่วมกัน รวมถึงการสร้างสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ครอบคลุมไปถึงความอยู่ดีกินดี การดำรงชีวิตและสวัสดิการของประชาชนที่ดีขึ้น

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการศึกษา เพื่อการสร้างประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้การศึกษาไม่ควรพิจารณาให้อยู่ภายใต้เสาสังคมและวัฒนธรรม แต่เพียงอย่างเดียว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรพัฒนาผ่านทั้ง 3 เสาของประชาคมอาเซียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการแข่งขันให้กับรัฐสมาชิกแต่ละรัฐ รวมไปถึงในระดับภูมิภาคอาเซียนด้วย และได้มีการตกลงว่าด้วยแนวทางดำเนินการในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการศึกษาเพื่อการสร้างประชาคมอาเซียน ในปี 2558 ดังนี้

บทบาทของภาคการศึกษาในเสาการเมืองและความมั่นคง

- (1) สนับสนุนความเข้าใจและความตระหนักรู้เรื่องกฎบัตรอาเซียน ให้มากขึ้นโดยผ่านหลักสูตรอาเซียนในโรงเรียน และเผยแพร่กฎบัตรอาเซียนที่แปลเป็นภาษาต่างๆ ของชาติในอาเซียน
- (2) ให้น้ำหนักการแห่งประชาธิปไตย การเคารพในสิทธิมนุษยชน และค่านิยมในแนวทางสันติวิธีให้มากขึ้นในหลักสูตรสถานศึกษา
- (3) ส่งเสริมคณะครู อาจารย์ให้มี ความเข้าใจและความตระหนัก ขอบซึ่งในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณีและความศรัทธาเชื่อถือ ในภูมิภาค โดยการฝึกอบรม โครงการแลกเปลี่ยน และการจัดตั้งข้อมูลพื้นฐานออนไลน์เกี่ยวกับเรื่องนี้
- (4) จัดให้มีการประชุมผู้นำสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอในฐานะที่เป็น พื้นฐานสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นในภูมิภาคอาเซียน ที่หลากหลาย การเสริมสร้างสมรรถนะและเครือข่าย การดำรงอยู่ของเวที ผู้บริหารโรงเรียนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia School Principals' Forum: SEA-SPF)

บทบาทของภาคการศึกษาในเสาเศรษฐกิจ

(1) พัฒนารอบทักษะภายในประเทศของแต่ละประเทศสมาชิกเพื่อการมุ่งไปสู่การจัดทำกรอบทักษะในอาเซียน

(2) ส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของนักเรียน นักศึกษาให้มากขึ้นโดยการพัฒนา เผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศด้านการบริการทางการศึกษาที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจัดให้

(3) สนับสนุนการเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมือในภูมิภาคอาเซียน โดยผ่านกลไกความร่วมมือในระดับภูมิภาคระหว่างประเทศสมาชิกซึ่งจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับความพยายามในการปกป้องและปรับปรุงมาตรฐานทางการศึกษาและวิชาชีพ

(4) พัฒนามาตรฐานสมรรถนะด้านอาชีพในภูมิภาคอาเซียนโดยมุ่งไปที่การสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก และเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

บทบาทของภาคการศึกษาในเสาสังคมและวัฒนธรรม

- (1) พัฒนาเนื้อหาสาระร่วมในเรื่องอาเซียนสำหรับโรงเรียนเพื่อใช้อ้างอิงสำหรับการฝึกอบรมและการสอนของครูอาจารย์
- (2) เสนอให้มีหลักสูตรระดับปริญญาด้านศิลปะ และวัฒนธรรมอาเซียนในมหาวิทยาลัย
- (3) เสนอให้ภาษาประจำชาติของอาเซียนเป็นวิชาเลือกภาษาต่างประเทศในโรงเรียน
- (4) สนับสนุนโครงการระดับภูมิภาคที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่เยาวชน การทัศนศึกษาโรงเรียนอาเซียน โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาอาเซียน การประชุมเยาวชนอาเซียนด้านวัฒนธรรม การประชุมสุดยอดเยาวชนนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยอาเซียน การประชุมเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และการประกวดสุนทรพจน์ระดับเยาวชน
- (5) สนับสนุนการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงในชุมชนชนบทห่างไกลโดยจัดให้มีเยาวชนอาสาสมัครสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ชนบทและส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในท้องถิ่นประเทศสมาชิก

- (6) สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการสนับสนุนการศึกษาเพื่อปวงชน
- (7) จัดให้มีการประชุม วิจัยทางการศึกษาอาเซียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการวิจัยและพัฒนาในภูมิภาคให้เป็นเวทีสำหรับนักวิจัยจากประเทศสมาชิก เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะในประเด็นและเรื่องที่เกี่ยวข้องของภูมิภาค
- (8) สนับสนุนความเข้าใจและการตระหนักรู้ในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียนโดยการบูรณาการให้อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษา และการมอบรางวัลโรงเรียนสีเขียวอาเซียน
- (9) เฉลิมฉลองวันอาเซียน (วันที่ 8 สิงหาคม) ในโรงเรียนโดยเฉพาะในเดือนสิงหาคมโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลงชาติอาเซียน การจัดการแข่งขันเรื่องประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอาเซียน การจัดแสดงเครื่องหมายและสิ่งต่างๆที่เป็นสัญลักษณ์ของอาเซียน การจัดค่ายเยาวชนอาเซียน เทศกาลเยาวชนอาเซียน และวันเด็กอาเซียน ฯลฯ

เรียนรู้ถิ่นฐาน...สืบสานวิถีไทย
มองไกลศึกษาโลก...สืบโชคชะตามนุษย์

Place-Based Learning & Global Education

จากท้องถิ่นสู่โลกาภิวัตน์

From Localization to Globalization

การเรียนรู้อิงกับฐาน (Place-Based Learning) :

รากฐานของคุณธรรม ความเป็นไทย และความเป็นพลเมือง

คำว่า “ถิ่นฐาน” (Place) มีความหมายกว้างขวางกว่านัยทางพื้นที่ ภูมิศาสตร์ มากกว่าชุมชนท้องถิ่น (Local Community) ซึ่งอาจเป็นภูมิลำเนา ถิ่นเกิดหรือไม่ก็ได้ เพราะมนุษย์อาจมีการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยและไม่ได้ใช้ชีวิต ในสถานที่ที่เป็นภูมิลำเนา ขอบข่ายพื้นที่ของถิ่นฐานอาจมีขนาดแคบระดับ หมู่บ้าน ย่านอาศัย ถนน ตรอก ซอกซอย เช่น “เยาวราช” “วังบูรพา” “นางเลิ้ง” “ถนนตก” “ข้าวสาร” หรือกินพื้นที่กว้างขวางระดับจังหวัด ภาค ประเทศ และนักวิชาการบางท่านนิยามไว้ว่า “The world is place” อันหมายถึงโลกที่เราอาศัยอยู่ อากาศที่เราหายใจ สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตและไม่มี ชีวิต รวมถึงสังคมและอารยธรรมของมนุษย์

ถิ่นฐานมีหลายมิติ ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ศึกษาหรือใช้ชีวิตอยู่ ซึ่งอาจ พิจารณาได้ในด้าน ระบบนิเวศ ธรรมชาติ ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์ สังคม ศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ

การเรียนรู้อิงถิ่นฐาน (Place-Based Learning) มีที่มาจากแนวความคิดเรื่องถิ่นฐานศึกษา (Place-Based Education) ซึ่งเป็นสหวิทยาการที่ได้มาจากชุมชนท้องถิ่น เป็นกระบวนการใช้ชุมชนและสิ่งแวดล้อมเป็นจุดเริ่มต้นในการสอน ความรู้ความเข้าใจใน ภาษา ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมถึงสาระการเรียนรู้ต่างๆตามหลักสูตร โดยมุ่งเน้นประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติในโลกแห่งความเป็นจริง เป็นการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในถิ่นที่อยู่อาศัย ทั้งที่เป็นมนุษย์ ชุมชน สังคมและธรรมชาติเป็นบริบทสำหรับบูรณาการหลักสูตรสู่วิธีการทางสหวิทยาการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้ผ่านการทำโครงการงาน (Project-Based Learning) ในสภาพที่เป็นจริงในถิ่นฐาน แหล่งที่อยู่อาศัยในชุมชน ใช้ได้ผลกับผู้เรียนในทุกระดับชั้น วิธีการเรียนรู้เช่นนี้ได้ผ่านการพิสูจน์มาแล้วว่า

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความผูกพันกับชุมชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

เพิ่มพูนความซาบซึ้งสุนทรีย์ของผู้เรียนต่อโลกธรรมชาติ

สร้างให้เกิดความผูกพันรับผิดชอบ เสียสละ ในฐานะพลเมืองที่เข้มแข็ง

ฯลฯ

การเรียนรู้อิงถิ่นฐานเป็นตัวอย่างของหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับการเน้นสังคมเป็นศูนย์กลางและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป้าหมายหลักคือ การสำรวจ และคลี่คลายประเด็นที่เป็นปัญหาของสังคม ทั้งในด้านความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต เรื่องราวเหตุการณ์ในชุมชน และปัญหาต่างๆของโลก

ความคาดหวังให้ผู้เรียนเป็นคนไทยยุคใหม่ที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย “เป็นคนใฝ่ดี มีคุณธรรม และมีความเป็นไทย ภูมิใจในถิ่นฐาน มีจิตสาธารณะ และจิตบริการ มีความเป็นพลเมือง ตามวัฒนธรรมประชาธิปไตย มีทักษะการดำรงชีวิต และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมโลก เป็นสมาชิกที่เข้มแข็งของประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก” จะเกิดขึ้นได้เป็นรูปธรรมคือการปลูกฝังสั่งสมให้คนมีสำนึกรักและผูกพันถิ่นที่อยู่อาศัยของตน (A Sense of Place)

การเรียนรู้อิงถิ่นฐานเพื่อให้เกิดสำนึกในถิ่นจะเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักความสนใจที่แตกต่างกับวิถีธรรมชาติ โอกาสในการสำรวจค้นคว้าสถานการณ์แวดล้อมรอบตัว และโอกาสในการทำให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงความผูกพันในวิถีชีวิตของผู้คน แบบแผนการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่

แนวทางการจัดการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีศีลธรรม จริยธรรม จิตสำนึกในอัตลักษณ์ของตนเอง ท้องถิ่น และความเป็นไทย มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีความเป็นพลเมืองในวิถีประชาธิปไตย
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนัก รอบรู้ สามารถวิเคราะห์สภาพการณ์ทางระบบนิเวศธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ ภาษา วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชุมชนที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการดำรงชีวิต ในด้าน การจัดการตนเอง การบริโภค การเรียนรู้ ทักษะทางสังคม และการจัดการ-สร้างงานอาชีพ ผ่านประสบการณ์การปฏิบัติจริง
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในฐานะพลเมืองที่เข้มแข็ง

แนวทางจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. แหล่งเรียนรู้ในชุมชนใช้ถิ่นที่อยู่อาศัยและชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้รอบด้านครอบคลุมการเรียนรู้ธรรมชาติ ภูมิศาสตร์ ประชากร เศรษฐกิจ สังคม ประวัติศาสตร์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง
2. เน้นความเป็นท้องถิ่น ปลุกฝังสำนึกในถิ่นฐานโดยมุ่งเน้นธรรมชาติ แวดล้อม และสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น
3. เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ โดยศึกษาภาคสนาม ทดลอง ปฏิบัติ โดยใช้ประเด็น เรื่องราว วัสดุ สื่อ ในท้องถิ่น
4. เชื่อมโยงข้ามสาขาวิชา เรียนรู้โดยผ่านการศึกษา สำรวจ จัดทำโครงการให้มีประเด็น เชื่อมโยงสาขา ธรณีวิทยา ภูมิศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา อุทกวิทยา นิเวศวิทยา มานุษยวิทยา และศิลปะ
5. ข้ามวัฒนธรรมและพหุภาษา ศึกษามุมมองในด้านความแตกต่างหลากหลายด้านวัฒนธรรม ภาษาที่ใช้
6. เรียนรู้บริการ สนับสนุนให้ปฏิบัติกิจกรรมอาสา บริการสาธารณะ
7. ความยั่งยืน ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของมรดกทางธรรมชาติ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมเพื่อการดำรงอยู่และสืบสานให้พัฒนาสภาพ

โลกศึกษา...

ว่าด้วยเรื่องราวของการเป็นนักข่าวพลเมือง และการเรียนรู้โดยใช้แหล่ง
วิทยาการในชุมชน

ทักษะและประสบการณ์ของคุณครูนพพล สำเภาเงิน

หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ โรงเรียนเบญจมเทพอูทิศ จังหวัดเพชรบุรี

ผ่านสื่อออนไลน์ โอเคเนชั่น

“วิชาโลกศึกษา...ถูกจัดวางให้เป็นสหวิทยาการที่เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ
โลกาภิวัตน์และการพัฒนาสังคมโลก มีความคาดหวังให้ผู้เรียนมีทักษะที่สำคัญๆ
ด้วยกันหลายประการ อันได้แก่ การคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจและการเข้าถึง
ความหลากหลาย การรู้จักคิดและตัดสินใจ...บนพื้นฐานของการมองต่างมุม
การสื่อสารทางวัฒนธรรม รวมไปถึงความตระหนักในการบริโภคสื่อและข้อมูล
ข่าวสาร

แค่ฟังดูคนวางหลักสูตรมีความคาดหวังค่อนข้างสูงอยู่ทีเดียว ถ้าคนที่นำไป
ปฏิบัติหากเข้มงวดไม่รู้จักการประยุกต์ มีหวังเด็กเครียดกันทั้งโรงเรียน..จะไม่ให้
เครียดได้อย่างไร...ก็ที่ผมกล่าวถึงแล้วแต่เรื่องใหญ่ระดับโลกกันทั้งนั้นเลย

ด้วยเหตุนี้เองการบริหารจัดการหลักสูตรโลกศึกษาของผมในแต่ละหน่วย
การเรียน จึงนิยมที่จะนำเรื่องที่น่าสนใจในยุคปัจจุบันซึ่งมองดูแล้วไม่ใช่เรียส
มากนัก เด็กๆ พอรับกันได้

อย่างกรณีเรื่องการบริโภคสื่อและข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นพื้นฐานในการมองต่างมุมและการตัดสินใจเกี่ยวกับการเมืองทั้งในและต่างประเทศนั้น นักข่าวพลเมือง (Citizen Journalism) และทุกคนเป็นนักข่าวได้ของโอเคเนชั่น ได้กลายเป็นหัวข้อเรื่องและตัวอย่างให้นักเรียนของผมได้เรียนรู้กันแล้ว...

เรียนรู้ที่จะเข้าใจในสิทธิความเป็นพลเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสื่อสารผ่านพื้นที่สาธารณะ เห็นตัวอย่างที่ต้องทำความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับข่าวสารการใฝ่เรียนรู้อย่างรับผิดชอบซึ่งจะเป็นรากฐานของสังคมประชาธิปไตย

ด้วยความหลากหลายของเรื่องราวจากสมาชิกเกือบเจ็ดหมื่นคน การจัดหมวดหมู่เรื่องราวที่เป็นระบบง่ายต่อการศึกษา ด้วยเรื่องราวมากมายที่เชื่อมโยงไปยังสื่อในเครือเนชั่นจากบล็อกคนข่าว จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่น่าสนใจให้นักเรียนได้เรียนรู้กันในวิชาโลกศึกษา...รวมทั้งเป็นแบบอย่างของการเป็นนักข่าวพลเมืองในอนาคตอีกด้วย

ขออนุญาตกันในบรรทัดนี้เลยนะครับ สำหรับชาวโอเคและผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง
ขอใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ให้กับเด็กของผมและผู้คนที่ต้องการเรียนรู้ว่าด้วยเรื่องของนักข่าวพลเมือง เรื่องของพลเมืองโลกในอนาคตครับผม..."

(<http://www.oknation.net/blog/krunoppol/2010/08/13/entry-1>)

“ไม่ใช่เรื่องแปลกและเกินความเป็นจริงถ้าผมจะพูดว่าแหล่งวิทยาการ
ในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ใน
โรงเรียนมาตรฐานสากล...โดยเฉพาะวิชาโลกศึกษา

ทั้งนี้ก็เพราะว่า โลกศึกษาคือการศึกษาค้นคว้าเหตุการณ์ปัจจุบัน ศึกษาเรื่องของ
สังคมโลกที่เชื่อมโยงตั้งแต่ท้องถิ่นสู่โลกกว้าง และแนวคิดของการจัดการโรงเรียน
มาตรฐานสากลนั้น ไม่ใช่การทำให้โรงเรียนเป็นสากลตามแบบของตะวันตก
นิยม(Westernization)

ทั้งนี้ก็เพราะว่า ความเป็นตะวันตกย่อมดีและเหมาะสมในบริบทของตนจน
ยากที่จะนำมาใช้ได้อย่างสากลทุกชุมชน เพียงแต่กระแสและความชื่นชม
ความหลงใหลมักพาเราไปในทิศทางตะวันตกเพราะเห็นว่าเป็นดั่งงามและทันสมัย

แท้จริงแล้วโลกศึกษา ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายให้เพียงแค่รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เกิด
และเป็นไปในโลกปัจจุบันเท่านั้น หากต้องการให้เข้าใจในโลก ความยุติธรรม
ความเท่าเทียม ความร่วมมือ และการเป็นพลเมืองที่ดีของโลก

โลกศึกษาของผมจึงมุ่งเน้นไปที่ การรู้ตน รู้ถิ่น รู้ไทย เข้าใจโลกสากล

รู้ตน...รู้บทบาทของตนที่มีต่อตนเองและสังคมรอบข้าง

รู้ถิ่น...รู้ถิ่นฐานชุมชนของตนจากผลกระทบของโลกยุคปัจจุบัน

รู้ไทย...รู้เข้าใจบทบาทของไทยในเวทีโลก

รู้โลก...รู้เข้าใจเพื่อร่วมมือสร้างชีวิตให้มีความสุข

แหล่งวิทยาการในชุมชนจึงเป็นแบบจำลองในการเรียนรู้ใกล้ผู้เรียน
เชื่อมโยงนำไปสู่ความรู้สากลต่อไป

ด้วยเหตุนี้แหล่งวิทยาการในชุมชน แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจึงเป็นจุดเริ่มต้น
ของการเรียนรู้ทั้งปวง

เว้นเสียแต่เราให้นิยามของการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลไปในทำนอง
ตะวันตกมากเกินไปเท่านั้นเอง ถ้าคิดเช่นนั้นคงต้องเหนื่อยมากหน่อย เพราะการ
วิ่งไล่ล่าเพื่อเป็นตะวันตกนั้นยากที่เราจะวิ่งได้ทัน และที่สำคัญถ้าวิ่งทันแล้วอาจจะ
ไม่ใช่ชัยชนะที่แท้จริงก็ได้...ใครจะไปรู้”

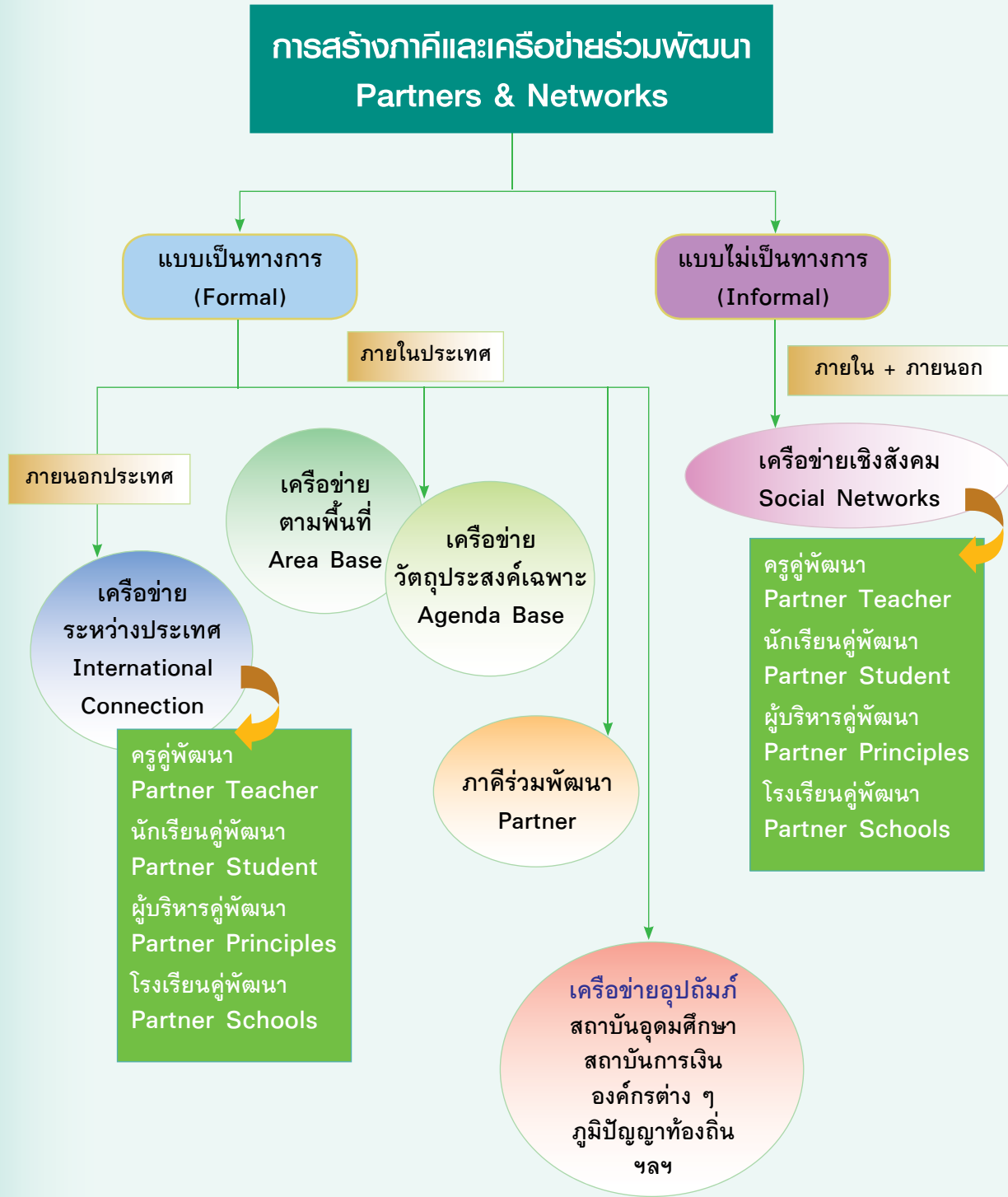
· การสร้างภาคีและเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา
· เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
· เป็นเครื่องมือสำคัญในการระดมสรรพกำลัง
· เพื่อสร้างความร่วมมือกันขับเคลื่อนมุ่งไปสู่ความสำเร็จ
· ในการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

การสร้างภาคีร่วมพัฒนา (Partnership)

ความคาดหวัง

1. โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนาหรือเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่นระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับสากลระหว่างประเทศโดยมีข้อตกลงในการดำเนินการร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการวางแผนและจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนร่วมพัฒนาหรือเครือข่ายร่วมพัฒนา และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
5. โรงเรียนที่ร่วมพัฒนาได้เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น
6. ครูและบุคลากรในโรงเรียนร่วมพัฒนาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มพูนประสบการณ์วิชาชีพ
7. ครู บุคลากร และนักเรียนทุกโรงเรียนได้ขยายโลกทัศน์สู่การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในขอบข่ายของสังคมและชุมชนที่หลากหลายกว้างขวางขึ้น ทั้งในประเทศ กลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนและประเทศต่าง ๆ
8. นักเรียนในโรงเรียนร่วมพัฒนาได้สื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เคารพความคิดเห็น ความเชื่อ และวิถีชีวิตที่แตกต่างหลากหลาย รวมถึงการมีจิตสำนึกร่วมในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโลก

แนวทางการสร้างภาคีและเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา

สู่มาตรฐานสากล

ขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนา สู่มาตรฐานสากล ควรดำเนินการเป็นระบบ/กระบวนการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วงจรการร่วมพัฒนา (Partnership Cycle)

วงจรการร่วมพัฒนา (Partnership Cycle)

จากกรอบความคิดการสร้างเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนาสู่มาตรฐานสากล จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครือข่ายที่เป็นทางการ คือ เป็นเครือข่ายที่มีข้อตกลง ระบบ ระเบียบของความสัมพันธ์และมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน และเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการ คือ เครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคม มีข้อตกลงเฉพาะกิจกรรม มีวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่องแต่ไม่มีข้อตกลงระบบ ระเบียบของความสัมพันธ์ และมีวัตถุประสงค์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจะจัดระบบความสัมพันธ์ให้เป็นเครือข่ายประเภทใดขึ้นอยู่กับระดับความสัมพันธ์และวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นๆ สำหรับขั้นตอนในการสร้างเครือข่าย มีข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ การสร้างเครือข่ายโรงเรียนควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1

ขั้นเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา

เป็นการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรหลักและผู้เกี่ยวข้องหลักของโรงเรียนในการศึกษาแสวงหาเครือข่ายที่มีความเข้าใจ เหมาะสม สอดคล้องนำไปสู่ความสัมพันธ์ ความร่วมมือที่ดี และสามารถประสานผลประโยชน์ให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของบุคคลและองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนประชุมชี้แจง อภิปราย รับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการสร้างเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนาสู่มาตรฐานสากลให้กับบุคลากรหลักของโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องหลักเพื่อสร้างความตระหนักร่วมกัน

1.2 แต่งตั้งคณะทำงาน โรงเรียนแต่งตั้งคณะทำงานด้านภาคีร่วมพัฒนา (Partnership Committee) ประกอบด้วยผู้บริหารและบุคลากรหลักของโรงเรียน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทั้งในและต่างประเทศ อาจจะเป็นศิษย์เก่าที่มีประสบการณ์หรือผู้นำองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา เพื่อกำหนดแผน เป้าหมาย และแหล่งร่วมพัฒนา ตลอดจนแนวทางการสนับสนุนจากชุมชน สถานศึกษา และองค์กรต่างๆ โดยคำนึงถึงความต้องการและโอกาสของนักเรียนว่าจะมีส่วนเข้าถึงกิจกรรมและบริการร่วมพัฒนาได้ทั่วถึงทุกคนหรือเฉพาะกลุ่ม ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

1.2.1 ศึกษา ทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับทิศทางและกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียน โดยคำนึงถึงคุณประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายที่อาจได้รับหรือเรียนรู้จากโรงเรียนร่วมพัฒนาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.2.2 สำรวจ ทบทวน ว่ามีโรงเรียนที่เป็นคู่พัฒนาอยู่ในท้องถิ่น พื้นที่ใกล้เคียงอยู่เดิมแล้ว หรือโรงเรียนที่จะสามารถเข้าร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้พัฒนาได้ตามที่กำหนดเป้าหมายไว้หรือไม่ หรืออาจแสวงหาแนวทางสร้างคู่พัฒนาในลักษณะกลุ่มร่วมพัฒนา (Cluster Partnerships) กับโรงเรียนในท้องถิ่นหรือภูมิภาคอื่นเพิ่มเติม

1.2.3 ประสานงานขอความร่วมมือจากครู บุคลากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อใช้สัมพันธภาพส่วนตัวในการแสวงหาคู่ร่วมพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นทางเลือกที่ดีประการหนึ่งในการได้มาซึ่งคู่ร่วมพัฒนาที่หลากหลาย ตรงตามความต้องการเฉพาะด้านของโรงเรียน

1.2.4 แสวงหาโรงเรียนร่วมพัฒนาในต่างประเทศโดยสามารถติดต่อองค์กรที่ให้การสนับสนุนโดยตรง หรือองค์กรการกุศล หรือองค์กรเพื่อการพัฒนาที่ไม่แสวงหากำไรซึ่งจะช่วยระบุโรงเรียนที่เป็นแหล่งร่วมพัฒนาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตัวอย่างเช่น

iEARN (www.iearn.org.uk)

iEARN เครือข่ายทางการศึกษาและทรัพยากรการเรียนรู้นานาชาติ เป็นเครือข่ายที่ไม่หวังผลกำไรที่ใหญ่ที่สุดในโลก ที่จะช่วยให้ครูและเยาวชนใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีอื่นในการสร้างความร่วมมือในการทำโครงการเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน

ePALS-‘electronic pals’ (www.epals.com)

เป็นเว็บไซต์ที่บริการ E-mail ที่มีความปลอดภัยสำหรับโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยไม่คิดค่าบริการสำหรับครูและนักเรียน

eLanguages (www.elanguages.org)

เป็นเว็บไซต์ที่มีรูปแบบความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูที่ใช้ได้กับผู้ร่วมพัฒนานานาชาติอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพทั้งในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ

SuperClubsPLUS (www.superclubsplus.com)

เป็นเว็บไซต์ที่เป็นเครือข่ายทางสังคมสำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 6-12 ปี

eTwinning (www.etwinning.net)

เป็นเว็บไซต์โรงเรียนในยุโรป

Oracle ThinkQuest (www.thinkquest.org/en)

เป็นเว็บไซต์ที่มีการป้องกันการเข้าถึง ใช้ในการเรียนแบบออนไลน์ที่ใช้สอนโครงการ เพื่อพัฒนาทักษะที่ต้องการในศตวรรษที่ 21

Moodle (moodle.org)

เป็นเว็บไซต์บริการฟรี โดยมีสาระเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนรู้และการเรียนเสมือนจริง

British Council Connecting Classroom Project

<http://cc.britishcouncil.org/>

1) ลงทะเบียน นำนักเรียนเข้าร่วมโครงการที่

<http://cc.britishcouncil.org/index.php?q=node/48>

2) เริ่มติดต่อประสานงาน คลิกดูเว็บไซต์นี้ได้ที่

<http://cc.britishcouncil.org/index.php?q=node/211>

3) ร่วมโครงการ <http://cc.britishcouncil.org/index.php?q=node/49>

นอกจากนี้ยังมีเว็บไซต์อื่น ๆ อีก เช่น

☐ BBC World Class

(www.bbc.co.uk/worldclass/getstarted/)

☐ The Department for Education and Skills Global Gateway

(www.globalgateway.org)

☐ Discovery Channel Global Education Partnership

(www.discoveryglobaled.org)

☐ Asia Society-Partnership for Global Learning

(www.asiasociety.org/education-learning/partnership-global.learning)

ฯลฯ

2

สร้างข้อตกลงและร่วมวางแผน

(Partnership Agreement & Action Planning)

เมื่อผู้นำและผู้บริหารของเครือข่ายเห็นความสำคัญและประโยชน์ร่วมกัน และตกลงเป็นการเบื้องต้นที่จะร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงาน จัดกิจกรรมสร้างข้อตกลงและร่วมวางแผน (Partnership Agreement & Action Planning) เพื่อให้เกิดแนวทางการร่วมมือที่ชัดเจนก็จะมี การสร้างข้อตกลงและร่วมวางแผนต่อไป การวางแผนสร้างเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนา ให้คณะทำงานศึกษาสำรวจข้อมูลพื้นฐาน จัดทำทะเบียนองค์กรเครือข่าย จำแนกประเภทเครือข่ายทั้งประเภทที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ **กำหนดผู้รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ งบประมาณ วิธีการดำเนินการ กิจกรรมและการประเมินผล ให้มองเห็นภาพการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ความต่อเนื่องของเครือข่าย** มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยผ่านได้หลายช่องทาง และมีช่องทางที่สำคัญ คือผ่านกระบวนการของระบบ ICT เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันด้วยระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้บริหารและครูต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษและการใช้ ICT แต่ต้องคำนึงถึงคุณประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายที่อาจได้รับหรือเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพจากโรงเรียนที่จะเป็นคู่พัฒนา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระ ทำให้ผู้บริหารต้องทิ้งโรงเรียน ครูต้องทิ้งห้องสอน ดังนั้น ควรร่วมกันกำหนดแนวทางจัดทำแผนงานโครงการเพื่อนำไปสู่การดำเนินการต่อไป

สำหรับข้อมูล แนวคิด เพื่อประกอบการจัดทำแผนงาน โครงการในการสร้างเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนา มีดังนี้

- ➔ การติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนสารสนเทศเพื่อการทำความรู้จักและร่วมทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแนวทางการร่วมเป็นคู่พัฒนา
- ➔ มีการศึกษาหลักสูตรร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการสร้างเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนา
- ➔ จัดให้นักเรียนแต่ละโรงเรียนได้จัดทำโครงงานเล็ก ๆ ระยะสั้นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างกระแสมความสนใจของนักเรียนในวงกว้าง

→ จัดให้ผู้แทนของโรงเรียนได้พบปะ เยี่ยมเยียนโรงเรียนร่วมพัฒนา ในกรณีที่เป็นโรงเรียนภายในประเทศ เพื่อร่วมปรึกษาหารือในรายละเอียด การร่วมดำเนินการ

→ จัดทำและลงนามข้อตกลงร่วมระหว่างโรงเรียน

→ ร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงานร่วมระหว่างโรงเรียนทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

จากแนวคิดดังกล่าว โรงเรียนสามารถเลือกรูปแบบ วิธีการสร้างเครือข่าย ในแต่ละประเภทได้ตามความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียนไม่ได้ใช้ รูปแบบเดียวกันในทุกโรงเรียน คณะทำงานต้องศึกษาตามความเหมาะสม คัดเลือกมาเป็นเครือข่ายให้การสนับสนุน (เครือข่ายอุปถัมภ์) หรือโรงเรียน ร่วมพัฒนามุ่งสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อความร่วมมือในการยกระดับคุณภาพ การบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งมี แนวคิดเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

2.1 สร้างเครือข่ายส่งเสริมการพัฒนาสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็น เครือข่ายให้การส่งเสริมสนับสนุนทั้งในและต่างประเทศ เป็นเครือข่ายอุปถัมภ์ ซึ่งหมายถึง บุคคลองค์กร สถาบัน ชุมชน ที่มีส่วนร่วมให้การสนับสนุน และ ร่วมพัฒนาโรงเรียนทั้งในด้านการระดมสรรพกำลัง ทรัพยากรและองค์ความรู้ และเทคโนโลยี เช่น สถาบันอุดมศึกษาสถาบันการเงิน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับองค์กรที่มีบทบาทโดยตรงหรือโดยอ้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นความสำคัญ ผลประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาโรงเรียน สู่มาตรฐานสากล อาจจะทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน (MOU) ระหว่าง ผู้นำองค์กรนั้นกับผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งจัดแผนงานโครงการในการสร้างความ สัมพันธ์ กิจกรรม รวมถึงกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.2 สร้างภาคีและเครือข่ายร่วมพัฒนา โรงเรียนทั้งในและต่างประเทศที่มีศักยภาพเพียงพอทั้งภาครัฐและเอกชน สมัครใจร่วมมือกันเป็นเครือข่าย จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน (MOU) สร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน สามารถดำเนินการ ได้ทั้งระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มงาน/และกลุ่มสาระ ระดับสาขาวิชา ระดับชั้นเรียน ระดับบุคคล/กลุ่มบุคคล เช่น การเป็นคู่พัฒนาระหว่างครูผู้สอน ในรายวิชาเดียวกัน การเป็นคู่พัฒนาระหว่างนักเรียน ฯลฯ สำหรับแนวคิดเพื่อการวางแผนเครือข่ายการร่วมพัฒนาระดับโรงเรียน มีแนวทาง ดังนี้

2.2.1 เครือข่ายร่วมพัฒนาตามพื้นที่ (Area-Based Partnerships) เป็นการจำแนกโรงเรียนร่วมพัฒนาตามสภาพพื้นที่ภูมิศาสตร์ ได้แก่ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ท้องถิ่นเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ในเขตพื้นที่หรือจังหวัดเดียวกันเป็นสำคัญหรืออาจตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัดเดียวกัน หรือจัดแบ่งเป็น 19 เครือข่ายตามกลุ่มจังหวัดเขตตรวจราชการเพื่อสะดวกในการประสานงาน และวางแผนการให้ความร่วมมือพัฒนา

2.2.2 เครือข่ายกลุ่มร่วมพัฒนา (Cluster Partnerships) ประกอบด้วยโรงเรียนสองโรงเรียนหรือมากกว่านั้นในท้องถิ่นเดียวกันดำเนินการพัฒนากับโรงเรียนจำนวนใกล้เคียงกันในอีกท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งโดยปกติแล้วควรคำนึงถึงระยะทางหรือความสะดวกในการเดินทางระหว่างกลุ่มเพื่อให้โรงเรียนสามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันได้ทางตรง (Face-to-Face Meeting) อย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง

ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของกลุ่มร่วมพัฒนานี้ คือ แต่ละโรงเรียนในกลุ่มมักจะมีโรงเรียนที่เป็นคู่ร่วมพัฒนาในกลุ่มโรงเรียนของต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเชื่อมประสานการร่วมพัฒนาระหว่างกลุ่มโรงเรียนภายในประเทศและต่างประเทศ

2.2.3 เครือข่ายร่วมพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ (Agenda-Based Partnerships) เป็นการร่วมพัฒนาระหว่างโรงเรียนที่มีวาระการพัฒนาหรือวัตถุประสงค์เฉพาะร่วมกัน เช่น กลุ่มโรงเรียนเน้นความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์ กลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย กลุ่ม Education Hub เป็นต้น

2.2.4 เครือข่ายที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ (Identity-Based Partnerships)

เป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้ความช่วยเหลือร่วมมือกันตามอัตลักษณ์ร่วมของโรงเรียน เช่น กลุ่มโรงเรียนเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่น ในรัชกาลที่ 5 รัชกาลที่ 6 รัชกาลที่ 9 กลุ่มเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กลุ่มโรงเรียนอนุบาลจังหวัด ฯลฯ สำหรับโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชนที่สนใจสมัครใจและมีศักยภาพเพียงพอสนใจเข้าร่วมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาสู่มาตรฐานสากล จัดทำแผนและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจาก สพฐ. และได้รับการสนับสนุนจาก สพฐ. ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรการนิเทศ กำกับ ติดตาม และการประเมินผลเพื่อการรับรองคุณภาพมาตรฐานสากล การสร้างเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนาจะเป็นกลยุทธ์ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาสู่มาตรฐานสากลขยายเชิงปริมาณและคุณภาพได้มากขึ้น

ดังนั้น การสร้างข้อตกลงและร่วมวางแผนในการสร้างเครือข่ายและพัฒนาในเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็ง ต้องสอดคล้องกับคุณประโยชน์ของทั้งสองฝ่ายที่อาจได้รับ มีผู้รับผิดชอบ วัตถุประสงค์งบประมาณ วิธีการดำเนินการ กิจกรรม และการประเมินผล มองเห็นภาพการปฏิบัติการที่ชัดเจน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ความต่อเนื่องของเครือข่าย มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล โดยผ่านช่องทางในหลายช่องทาง เช่น ผ่านกระบวนการของระบบ ICT เป็นการเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ด้วยระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้บริหารและครูต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษและการใช้ ICT

3

ขั้นร่วมดำเนินงานและกำกับ ติดตาม

เป็นขั้นตอนสำคัญในการนำแผนงาน/โครงการที่เตรียมการไว้มาปฏิบัติ เพื่อสร้างเครือข่ายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

3.1 คณะทำงานเครือข่ายของโรงเรียนศึกษารายละเอียด วิเคราะห์ ตรวจสอบ ทบทวนแผนงาน โครงการประชุมชี้แจงเผยแพร่สร้างความเข้าใจ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้าใจ มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามแผน

3.2 คณะกรรมการบริหาร/คณะทำงานของเครือข่าย ผู้รับผิดชอบ ระหว่างเครือข่าย นำข้อตกลง นำกิจกรรมมาปฏิบัติ เพื่อขับเคลื่อนโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

3.2.1 ร่วมจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ได้กำหนดร่วมกัน

3.2.2 จัดกิจกรรมการเยี่ยมเยียน แลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียน

3.2.3 เชิญชวนผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนท้องถิ่นทั้งสองฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

3.2.4 ร่วมกันแสวงหาภาคีเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกับคู่พัฒนา

3.2.5 ร่วมกันติดตามการดำเนินงานของคู่พัฒนาและพัฒนาการของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

3.2.6 จัดให้มีการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้ปฏิบัติ และนักเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

3.2.7 การใช้แหล่งเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเครือข่ายเพื่อพัฒนาร่วมกัน

3.2.8 ร่วมมือกันพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3 การกำกับ ติดตาม และประเมินผล ในข้อตกลงควรกำหนดเรื่องของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล กำหนดผู้รับผิดชอบ วัตถุประสงค์ เครื่องมือ วิธีการ งบประมาณและระยะเวลา เพื่อต้องการให้รู้ว่าการดำเนินงานของเครือข่ายบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร จะนำผลการประเมินให้คณะกรรมการบริหารเครือข่ายรับทราบ จะได้นำไปศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงพัฒนาเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

4

ขั้นตอนทวนผลการดำเนินงาน

เป็นขั้นนำผลการประเมินมาใช้ในการทบทวนปรับปรุงพัฒนาเครือข่าย ดังนี้

4.1 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายร่วมกันทบทวนผลการดำเนินงานของ
คู่พัฒนาว่ามีความก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จตามที่ร่วมกันกำหนดไว้อย่างไรบ้าง มีผลกระทบต่อการดำเนินงานอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ควรมีการแสดงผลข้อมูล หลักฐานร่องรอยผลการปฏิบัติงานมาใช้ประกอบการพิจารณา

4.2 ทบทวนแผนการดำเนินงานและข้อตกลงร่วมกันเพื่อพิจารณา
ปรับปรุง พัฒนา หรือดำเนินการตามที่เห็นสมควรร่วมกันต่อไป

4.3 ผลการตรวจสอบทบทวนนำไปเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
หรือพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ถ้าหากเห็นว่าเป็นปัญหาอุปสรรคควรปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่

การสร้างเครือข่ายและโรงเรียนร่วมพัฒนาเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้โรงเรียนพัฒนาสู่มาตรฐานสากล ซึ่งมีแนวคิดในการสร้างเครือข่ายในมิติเครือข่ายที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการทั้งในและต่างประเทศ การดำเนินการสร้างเครือข่ายให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ ได้แก่

- 1) การเตรียมการและแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา
- 2) การสร้างข้อตกลง ร่วมวางแผน
- 3) การร่วมดำเนินงานและกำกับติดตาม
- 4) การทบทวนผลการดำเนินงาน

สำหรับการสร้างความเข้มแข็งและความต่อเนื่องของเครือข่ายโดยผ่านช่องทางในหลายช่องทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำระบบ ICT ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันด้วยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ผู้บริหารและครูต้องมีความรู้และมีทักษะพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษในระดับดีพร้อม ที่จะใช้เป็นกลไกสำคัญของเครือข่ายที่ส่งเสริมการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“Literacy”

ความสามารถในการระบุ บ่งบอกความเข้าใจ

ตีความ สร้างสรรค์ สื่อสาร ประมวลผล

และสามารถใช้ข้อมูลสาระ: ข้อเท็จจริง ที่เป็นข้อเขียน

หรือสิ่งพิมพ์ในบริบทที่หลากหลายได้ รวมถึงความต่อเนื่อง

ของการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจ

เพื่อพัฒนาความรู้ คักยภาพ คนชุมชน และสังคมในวงกว้าง

และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

รู้เรื่องดิจิทัล (Digital Literacy)

รู้ใช้ไอซีที (Information and Communication Technology Skills)

“Literacy” จากการอ่านออกเขียนได้ สู่ “ความสามารถ เข้าใจ ใช้ประโยชน์”

คำว่า “Literacy” เดิมมีความหมายว่า “ความสามารถในการอ่านและเขียน” หรือ “การอ่านออก เขียนได้” หรือตามที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติว่า “การรู้หนังสือ”

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิทยาการ และเทคโนโลยีได้ก่อให้เกิดการอธิบายความหมายอย่างหลากหลายและกว้างขวางขึ้น ปัจจุบันองค์การยูเนสโกได้นิยามความหมายของคำ “Literacy” ไว้ว่า ความสามารถในการระบุ บ่งบอก ความเข้าใจ ตีความ สร้างสรรค์ สื่อสาร ประมวลผลและสามารถใช้ข้อมูลสาระข้อเท็จจริง ที่เป็นข้อเขียนหรือสิ่งพิมพ์ในบริบทที่หลากหลายได้ รวมถึงความต่อเนื่องของการเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจเพื่อพัฒนาความรู้ ศักยภาพ คนชุมชน และสังคมในวงกว้างและการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy)

หมายถึง การอ่านและการเขียนข้อความดิจิทัล เช่น สามารถ “อ่าน” เว็บไซต์โดยผ่านการเชื่อมโยงหลายมิติ และ “การเขียน” โดยการอัปโหลดภาพถ่ายดิจิทัลเพื่อเว็บไซต์เครือข่ายสังคม ทักษะการทำงานที่จำเป็นในการดำเนินการและการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีและสื่อ นอกจากนี้ยังหมายถึงความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของเทคโนโลยีและสื่อที่มีผลกระทบ แต่ที่สำคัญกว่านั้น คือ ความสามารถที่จะวิเคราะห์และประเมินความรู้ที่มีอยู่ในเว็บไซต์

การรู้ดิจิทัล คือ การผนวกกันของทักษะความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่อที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และมีความปลอดภัยในโลกยุคดิจิทัลมากขึ้น ทักษะความรู้และความเข้าใจนี้เป็นกุญแจสำคัญที่ควรเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และควรจะผนึกผสานอยู่ในการเรียนการสอนของทุกรายวิชาทุกระดับชั้น

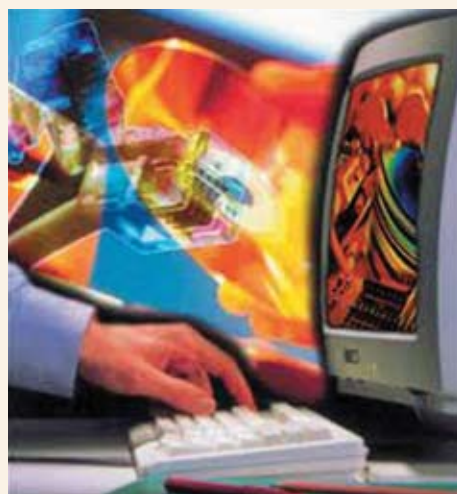
“การรู้ดิจิทัล” (Digital Literacy) เกี่ยวข้องกับการรวมกันของทักษะต่อไปนี้

→ **ทักษะด้านการทำงานของเทคโนโลยี** : รู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

→ **การคิดเชิงวิเคราะห์** : ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลดิจิทัล

→ **ทักษะการทำงานร่วมกัน** : รู้วิธีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสมเหตุสมผลออนไลน์อย่างปลอดภัยและเหมาะสม

→ **การตระหนักรู้ทางสังคม** : เข้าใจว่าจะใช้เทคโนโลยีด้วยวิธีใด กับใคร เมื่อใด

ความสำคัญของการรู้เรื่องดิจิทัล

→ เทคโนโลยีให้โอกาสในการมีส่วนร่วมในชนิดใหม่ของการเรียนรู้ และกิจกรรมการทำงาน การรู้ดิจิทัลจะทำให้ใช้ประโยชน์สูงสุดจากโอกาสเหล่านี้ได้

→ การเรียนรู้ดิจิทัลจะมีผลสำคัญต่อสังคมโดยรวม ต่อความเสมอภาคในการเข้าถึงข้อมูลการบริการและการจ้างงาน การเข้าถึงกลุ่มทางสังคม และโอกาสในการเรียนรู้เพิ่มเติม ตลอดจนอาจส่งผลต่อโอกาสในการประกอบอาชีพและการมีงานทำ

→ การเรียนการสอนและการเรียนรู้ไม่สามารถตีกรอบอยู่ในกิจกรรมที่ใช้กระดาษและปากกาเท่านั้น ผู้เรียนและครูผู้สอนจำเป็นต้องรู้สึกได้ว่าเทคโนโลยีสามารถนำมาใช้ในทุกระดับ และเข้าใจว่าเทคโนโลยีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิ่งที่รู้ในเรื่องต่างๆ เทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงวิธีการที่เราศึกษาค้นคว้า เช่น ระบบจีพีเอส เรื่องเล่าออนไลน์ แบบจำลองทางฟิสิกส์ และการใช้ทัศนภาพโปรแกรมการวางแผนที่อาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ การศึกษาวิทยาศาสตร์อาจเรียนรู้วิธีการโต้ตอบด้วยภาพ ฯลฯ

แนวทางการส่งเสริมการรู้เรื่องดิจิทัลให้ รู้ใช้ รู้เข้าใจ รู้สร้างสรรค์

รู้ใช้ (Use)

- พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
- ส่งเสริมให้มีความรู้พื้นฐานสำหรับการพัฒนาทักษะทางเทคนิค รวมถึงความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรมประมวลผลคำ เว็บเบราว์เซอร์ E-mail และการสื่อสารอื่น ๆ เครื่องมือค้นหา และฐานข้อมูลออนไลน์ ฯลฯ

รู้เข้าใจ (Understand)

- ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในการทำความเข้าใจบริบทที่เกี่ยวข้อง และตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินคุณค่าและความน่าเชื่อถือของสื่อดิจิทัล
- ส่งเสริมการทำความเข้าใจเนื้อหาของสื่อ และการประยุกต์ใช้
- ส่งเสริมความสามารถในการสะท้อนให้เห็นถึง ค่านิยม ความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับโลกรอบตัว
- ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจความสำคัญของสื่อดิจิทัลที่ช่วยให้บุคคลเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และลดความเสี่ยง การมีส่วนร่วมในสังคม
- พัฒนาทักษะการจัดการสารสนเทศ

รู้สร้างสรรค์ (Create)

- พัฒนา ความสามารถในการสร้างเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ
- ติดต่อสื่อสารโดยใช้ความหลากหลายของสื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือ
- สร้างสื่อดิจิทัลมีความหมายมากกว่าความสามารถในการใช้โปรแกรมประมวลผลหรือเขียนอีเมล รวมถึงความสามารถในการปรับการสื่อสารกับสถานการณ์และผู้รับสาร
- สร้างและติดต่อสื่อสารโดยใช้สื่อผสม เช่น ภาพวิดีโอและเสียงประกอบอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ ประกอบกับเนื้อหาเว็บไซต์ที่ผู้เรียนสร้าง เช่น บล็อกและเวทียสนทนา วิดีโอและภาพถ่ายร่วมกัน เล่นเกมทางสังคม และรูปแบบอื่นๆ ของสื่อสังคม แนวคิดนี้ยังตระหนักถึงสิ่งที่มีความรู้ในโลกดิจิทัลที่ไม่เพียงแต่สร้างความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงจริยธรรม การปฏิบัติทางสังคมและการสะท้อนสิ่งที่ฝังอยู่ในการเรียนรู้ การใช้เวลาว่าง และการใช้ชีวิตประจำวัน

สมาคมระหว่างชาติเพื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (The International Society for Technology in Education - ISTE) ได้พัฒนามาตรฐานที่บ่งบอกถึงความรู้เรื่องดิจิทัลที่นอกเหนือจากความเข้าใจในการใช้งาน ได้แก่

- ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน
- การวิจัยและความสามารถด้านสารสนเทศ
- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
- ความเป็นพลเมืองดิจิทัล

มาตรฐานเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดผลสำเร็จสู่การยกระดับเยาวชนไทยสู่มาตรฐานสากล

13 ชาติ :

บทเรียนต่อยอดจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิที่ญี่ปุ่น

ณ ห้องสังคมศึกษา โรงเรียนแห่งหนึ่ง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วยนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงประมาณ 4-5 คน นำเสนอประเพณีทางศาสนาที่มุ่มห่อง มีเครื่องคอมพิวเตอร์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง หลังจากซักถามสิ่งทีนักเรียนนำเสนอ ก็เลยถามนักเรียนว่าเครื่องคอมพิวเตอร์มุ่มห่องนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างไร นักเรียนบอกว่าใช้ในการสืบค้นข้อมูล อาจารย์เลยป้อนคำถามนักเรียนว่า จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวและเกิดสึนามิที่ญี่ปุ่น นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งใดจากเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนเงียบสักพัก คนแรกตอบว่า

“ความสามัคคี และความมีระเบียบวินัยของคนญี่ปุ่นคะ.....”

คนที่สองตอบว่า

“ได้รู้จัก ring of fire.....”

นักเรียนชายคนที่สาม ตอบว่า

“เวลามีการคลาดเคลื่อนจากเดิมครับ”

“เพราะอะไร ทำไมเวลาจึงเปลี่ยน” อาจารย์ได้ย่นถามนักเรียน

“ผมดูโทรทัศน์มาครับ ผมขออนุญาตหาข้อมูลครับ”

นักเรียนชายคนนั้น ร้องหาคอมพิวเตอร์ที่อยู่มุ่มห่อง สักพักใหญ่ ได้คำตอบ

.....

ภาพจาก www.amphur.in.th/japanese-earthquake-causes-tsunami-image

ภาพจาก www.siamfishing.com/content/upload2011/201103/13002644571.jpg

“แกนโลกมีการเคลื่อนที่จากจุดเดิมครับ ทำให้วงโคจรมีการเปลี่ยนไปจากเดิม เวลาของโลกจึงสั้นลง เมื่อวงโคจรเปลี่ยนไปทำให้มองเห็นกลุ่มดาวบนท้องฟ้า ชัดเจนขึ้นอีก 1 กลุ่มดาว ชื่อกลุ่มดาว คนแบกงู เป็นกลุ่มดาวที่ 13 ในทาง ดาราศาสตร์ เดิมมี 12 กลุ่มดาวหรือ 12 ราศี ดังนั้นปัจจุบันอาจจะต้องจัดกลุ่ม ราศีเกิดใหม่ให้ตรงกับราศีที่ 13.....”

“แล้วกลุ่มดาว คนแบกงู มีประวัติความเป็นมาอย่างไรบ้าง” อาจารย์ย้อนถาม นักเรียนคนเดิมอีกครั้ง

“สัปดาห์ที่แล้ว” แล้วนักเรียนก็วิ่งหาคอมพิวเตอร์อีกครั้ง สักพัก กลับมาพร้อม กระดาษ 1 ใบ

“กลุ่มดาวคนแบกงู เป็นกลุ่มดาวที่ใช้แทนการรักษาโรค.....”

นักเรียนได้อธิบายให้ฟังอย่างละเอียด พร้อมยื่นกระดาษ 1 ใบที่ได้พิมพ์มา และอธิบายว่า

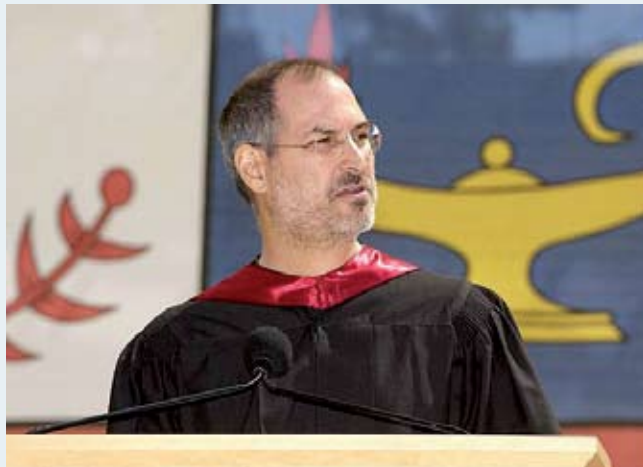
“รูปแรกเป็นกลุ่มดาวคนแบกงูครับ เนื่องจากเป็นสัญลักษณ์แทนการรักษาโรค ตราสัญลักษณ์ของกระทรวงสาธารณสุขจึงมีรูปงูเป็นสัญลักษณ์ ในรูปที่ 2 ครับ ”

(เรื่องเล่าจากประสบการณ์ของอาจารย์อานนท์ วงศ์ศิษฐ์รังสี)

“...ถ้าผมไม่ได้พักการเรียน
ผมก็คงจะไม่ได้เข้าเรียนวิชานั้น
และคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลบนโลกนี้
ก็จะมีชุดแบบอักษรสวย ๆ ให้ใช้...”

คอมพิวเตอร์กับศิลปะ Computer and Art

(Steve Jobs' 2005 Stanford Commencement Address ; Stanford University)

(ถอดความบางตอนจากสุนทรพจน์ของสตีฟ จอบส์ (Steve Jobs) ผู้ก่อตั้งและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทแอปเปิล (Apple Inc.) วันที่ 12 มิถุนายน 2548 ที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ในวันรับปริญญาของมหาวิทยาลัย)

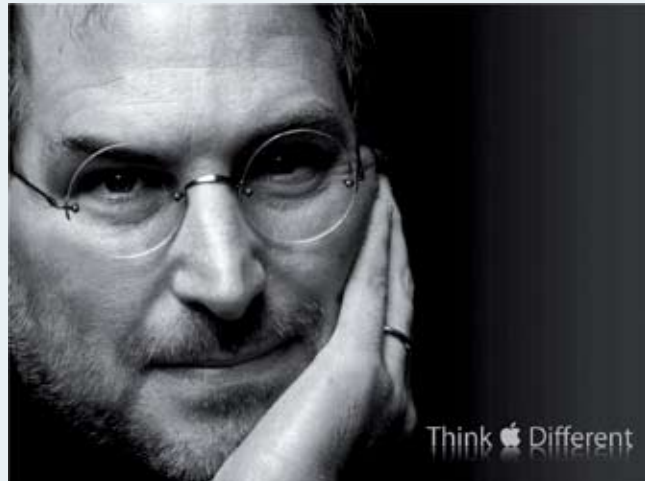
“....ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผม ผมเลือกที่จะเรียนในที่ที่ค่าเล่าเรียนแพงพอ ๆ กับมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด เงินออมของผู้ปกครองของผมซึ่งมีฐานะค่อนข้างยากจนที่สะสมมาก็แทบจะหมดไปกับค่าเล่าเรียนของผม หกเดือนผ่านไป ผมไม่เห็นว่ามันจะได้อะไรจากการเรียนมหาวิทยาลัยเลย ผมไม่รู้ด้วยซ้ำว่าผมต้องการอะไรในชีวิต ไม่รู้เลยด้วยซ้ำว่ามหาวิทยาลัยจะช่วยให้ผมเห็นหนทางอะไรขึ้นมาบ้าง ยิ่งไปกว่านั้นผมก็กำลังใช้เงินที่ผู้ปกครองของผมเก็บสะสมมาตลอดทั้งชีวิตของท่านจนหมด ผมจึงตัดสินใจที่จะพักการเรียนไว้ชั่วคราว และเชื่อมั่นว่านั่นเป็นการดี ผมรู้สึกกลัวเหมือนกันขณะนั้น แต่เมื่อมองย้อนกลับไป นั่นเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิตของผม เมื่อผมเลือกที่จะพักการเรียนจากหลักสูตรปกติ ผมสามารถเลือกที่จะไม่เรียนวิชาที่ผมไม่สนใจ แล้วเริ่มเสาะหาที่เรียนเฉพาะวิชาที่ผมสนใจเท่านั้น...

เนื่องจากตอนนั้นผมพักการเรียนไปแล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้าเรียนตามปกติ ผมจึงตัดสินใจเข้าเรียนวิชาศิลปะการประดิษฐ์ตัวอักษร เพื่อเรียนรู้วิธีการประดิษฐ์อักษรเหล่านั้น ผมเรียนเกี่ยวกับตัวอักษรทั้งแบบเซอริ (serif) และ ซอง เซอริ (san serif) เรียนหลักในการปรับช่องไฟระหว่างตัวอักษรที่แตกต่างกันให้ดูสวยงาม เรียนการทำให้แบบอักษรตัวพิมพ์ที่ออกมาดูวิจิตรตระการตายิ่งขึ้น มันช่างงดงาม แฝงไว้ด้วยนัยทางประวัติศาสตร์และศิลปะอย่างบอกไม่ถูก ในแบบที่วิทยาศาสตร์จับไม่ติด อธิบายไม่ได้ และผมก็พบว่ามันเป็นวิชาที่มีเสน่ห์น่าทึ่ง

ในตอนนั้นผมไม่ได้หวังเลยสักนิดว่าจะนำความรู้ที่ได้จากวิชานี้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตผม แต่อีกสิบปีให้หลัง เมื่อครั้งที่เรากำลังออกแบบคอมพิวเตอร์แมคอินทอช (Macintosh) เครื่องแรกอยู่นั้น ความรู้ทั้งมวลก็หวนกลับคืนมาหาผม เราจึงออกแบบและใส่มันไว้ทั้งหมดในเครื่องแมค มันเป็นคอมพิวเตอร์เครื่องแรกที่มีตัวพิมพ์สวยงาม นี่ถ้าผมพลาดการลงเรียนวิชานั้นเพียงวิชาเดียว เครื่องแมคก็จะมีชุดแบบตัวอักษรที่หลากหลาย มีช่องไฟที่สมส่วนเหมือนอย่างทุกวันนี้ได้เลย... ดูเหมือนว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลทุกเครื่องก็ย่อมปราศจากคุณสมบัติอันงดงามนี้เช่นเดียวกัน และถ้าผมไม่ได้พักการเรียน ผมก็คงจะไม่ได้เข้าเรียนวิชานั้น และคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลบนโลกนี้ก็จะไม่มีชุดแบบอักษรสวย ๆ ให้ใช้

แน่นอนว่าตอนที่ยังเรียนอยู่ผมคงมองไปข้างหน้าไม่ออกว่าจะเชื่อมโยงองค์ประกอบย่อยๆ ของประสบการณ์เข้าด้วยกันอย่างไร แต่เมื่อมองย้อนกลับไป ในอีกสิบปีให้หลัง การเชื่อมโยงดังกล่าวก็ปรากฏขึ้นมาอย่างเด่นชัดเหลือเกิน...

“Lincoln did not have a Website at the log cabin where his parents home-schooled him, and he turned out pretty interesting. Historical precedent shows that we can turn out amazing human beings without technology. *Precedent also shows that we can turn out very uninteresting human beings with technology.*

It's not as simple as you think when you're in your 20s - that technology's going to change the world.
In some ways it will, in someways it won't."

“...พัฒนาระบบเตรียมความพร้อม
และการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสาขาอาชีพต่างๆ
ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อเลือกเรียนตามความสนใจ
ความถนัดและความต้องการ”

การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่

กรอบแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองฯ กำหนดแนวปฏิรูปด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และความรู้ความสามารถ โดยกำหนดมาตรการสำคัญประการหนึ่งคือ

“3) พัฒนาระบบเตรียมความพร้อม และการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและสาขาอาชีพต่างๆ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเลือกเรียนตามความสนใจ ความถนัด และความต้องการ”

การแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาให้ผู้อื่นได้ค้นพบ พัฒนาเจตคติ ความรู้ และทักษะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจตนเองดีขึ้น สำรวจ ค้นหาวิชาการ ทางเลือกที่เหมาะสมในการศึกษาและการประกอบอาชีพ ทำการตัดสินใจอย่างชาญฉลาดโดยใช้ข้อสนเทศที่หนักแน่น และกำหนดแผนการเดินทางให้บรรลุสู่อาชีพที่พึงปรารถนา

การแนะแนวการศึกษาและอาชีพไม่ใช่เรื่องใหม่แต่สภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทบทวน กำหนดท่าทีและแนวทางส่งเสริมผู้เรียนให้ได้พัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ ในภาวะที่ข้อมูลข่าวสารมีปริมาณทับทวีทั่วโลกนักเรียนควรได้รับข้อสนเทศที่เหมาะสม พอเพียง มีคุณภาพพอที่จะช่วยให้เห็นแนวทางในการเลือกและตัดสินใจวางแผนการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง นอกเหนือจากการส่งเสริมสนับสนุนในการเรียนด้านสังคมและส่วนตัว

เศรษฐกิจยุคใหม่ : ทางเลือกใหม่ในการดำรงชีพ

การพัฒนาเศรษฐกิจโลกนับตั้งแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรมในปลายศตวรรษที่ 18 ถึงต้นศตวรรษที่ 19 ทำให้การผลิตของโลกขยายตัวอย่างรวดเร็วเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (Industrial Economy) และต่อมาความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศได้เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญมาสู่เศรษฐกิจข้อมูลข่าวสาร (Information Economy) ทำให้เกิดภาวการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริบทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโลก ซึ่งในเศรษฐกิจยุคปัจจุบันมีการพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมอย่างก้าวกระโดด ที่เรียกว่าเป็นยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ประการหนึ่งคืออินเทอร์เน็ต ซึ่งเปรียบเสมือนกระแสไฟฟ้าของยุคข้อมูลข่าวสารที่ทำให้เกิดการรวมตัวของนวัตกรรมองค์กรทุกประเภท

ลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจยุคใหม่คือการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับความรู้และนวัตกรรม ความสามารถในการเพิ่มสมรรถนะในการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ซึ่งได้รับการเสริมหนุนโดยตรงจากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การแข่งขันทางเศรษฐกิจดำเนินครอบคลุมไปทั่วโลก เกิดขึ้นในระบบการพึ่งพาอาศัยกันระดับโลก กำลังแรงงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับท้องถิ่น แต่ทุนเคลื่อนย้ายไปมาอย่างกว้างขวางในระดับโลก

ในทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดกระแสการพัฒนารูปแบบทางเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนการพัฒนาโดยใช้เศรษฐกิจเชิงความคิดสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดวาทกรรมว่าด้วย “เศรษฐกิจสร้างสรรค์” (Creative Economy) ซึ่งมีความหมายโดยกว้างว่า “การสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดของมนุษย์”

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้นิยามเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยว่า

“เศรษฐกิจสร้างสรรค์คือ แนวคิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่เชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม (Culture) การสั่งสมความรู้ของสังคม (Wisdom) และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ (Technology and Innovation)”

ขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

การสืบทอดทางวัฒนธรรม (Heritage)

งานฝีมือและหัตถกรรม (Crafts)

ผลิตภัณฑ์งานจักสาน ถักทอ เครื่องใช้ในการเดินทางจากหนัง
ผลิตภัณฑ์ในครัวเรือนจากไม้ ดอกไม้ใบไม้ประดิษฐ์
เซรามิกที่ใช้วิธีผลิตด้วยมือ เครื่องประดับ โลหะมีค่า
เพชร พลอยเจียระไนหรือเพชรพลอยร่วง

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural and Heritage Tourism)

การท่องเที่ยวที่มุ่งเรียนรู้จากวัฒนธรรมและมรดกทางประวัติศาสตร์
แหล่งวัฒนธรรมที่คงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

การแพทย์แผนไทย (Thai Traditional Medicine)

ยาไทย ยาสมุนไพร นวดแผนไทย การผดุงครรภ์
เครื่องมือทางการแพทย์ไทย โดยอาศัยความรู้หรือตำรา
ที่ได้ถ่ายทอดและสืบทอดมา

อาหารไทย (Thai Food)

อาหารที่มีการผสมผสานกับวัฒนธรรมการดำรงชีวิต
ของคนไทยในแต่ละท้องถิ่น เช่น อาหารพื้นเมือง ขนมไทย
อาหารในงานเทศกาล เป็นต้น

ศิลปะ (Arts)

ศิลปะการแสดง (Performing arts)

การจัดกิจกรรม บริการ ทางศิลปะการแสดง และบริการทางด้านมหรสพ
เช่น ระบำ คอนเสิร์ต วงดนตรี ละครเวทีต่างๆ

ทัศนศิลป์ (Visual arts)

งานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย และงานประติมากรรม

สื่อ (Media)

การพิมพ์ และสื่อการพิมพ์ (Publishing)

การทำสำเนาสิ่งพิมพ์ สำเนาสื่อบันทึกข้อมูล รวมถึงการบริการที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์อื่นๆ เช่น การเรียงพิมพ์ การแกะแม่พิมพ์ และการเข้าเล่ม การพิมพ์หนังสือ หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ ใบปลิว ปฏิทิน สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และการบริการทางการพิมพ์อื่นๆ

การกระจายเสียง (Broadcasting)

การกระจายเสียงทางโทรทัศน์ การกระจายเสียงทางวิทยุ และการบริการทางการกระจายเสียงสถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ และห้องส่งซึ่งดำเนินการหลักเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุ และโทรทัศน์ทุกประเภท เช่น รายการบันเทิง รายการเพื่อส่งเสริมการศึกษา รายการข่าว กีฬา พยากรณ์อากาศ สัมภาษณ์บุคคล ฯลฯ โดยเป็นรายการสดหรือบันทึกลงแถบบันทึกในสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่และกระจายเสียง รวมถึงการขายให้เช่า เก็บรักษาเพื่อการกระจายเสียงหรือแพร่ภาพและการนำกลับมาแพร่ภาพซ้ำ

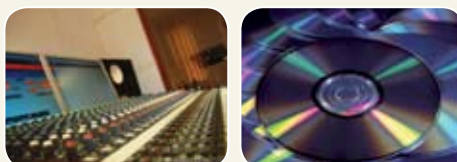

ภาพยนตร์และวิดีโอ (Film & video)

การบริการ การผลิตหรือจำหน่ายภาพยนตร์และแถบวิดีโอ รวมทั้งการจำหน่ายหรือให้เช่าฟิล์มและแถบวิดีโอ สถานประกอบการที่ดำเนินการหลักเกี่ยวกับการขายหรือให้เช่าภาพยนตร์ หรือแถบวิดีโอ แก่อุตสาหกรรมอื่นซึ่งมิใช่เป็นการจำหน่ายให้แก่สาธารณชนทั่วไป รวมถึงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกัน

ดนตรี (Music)

การบันทึกเสียง การทำซ้ำ และเครื่องดนตรี

งานสร้างสรรค์แบ่งตามลักษณะของงาน (Functional creations)

งานออกแบบ (Design)

การผลิตและขายเฟอร์นิเจอร์ การตกแต่งภายใน
เครื่องครัว เครื่องแก้ว ของเล่นต่างๆ
การออกแบบกราฟิก ออกแบบบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งบริการออกแบบต่างๆ
ยกเว้นการผลิตและขายเครื่องแต่ง เสื้อผ้าจากผ้าฝ้ายที่ผลิตขึ้นเอง
และเครื่องสวมสำหรับกีฬา

แฟชั่น (Fashion)

การผลิตเครื่องแต่งกาย การออกแบบ จัดทำตัวอย่าง จัดเตรียมการผลิต
การขายเครื่องแต่งกายสำเร็จรูปและการรับจ้างตัดเสื้อให้ลูกค้า
ยกเว้น การผลิตเสื้อผ้าจากผ้าฝ้ายที่ผลิตขึ้นเอง และเครื่องสวมสำหรับกีฬา

งานโฆษณา (Advertising)

การดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการโฆษณา ทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์
สื่อบันทึก สื่อบันทึกเสียงอื่นๆ และงานออกแบบงานโฆษณา
งานบริการทางการโฆษณาและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

สถาปัตยกรรม (Architecture)

การดำเนินงานเกี่ยวกับการก่อสร้างทั่วไป
การก่อสร้างเฉพาะงาน และงานวิศวกรรมโยธา
การต่อเติมดัดแปลง การก่อสร้างลักษณะชั่วคราว การซ่อมแซม
งานวิศวกรรมโยธา กิจกรรมด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม
รวมถึงการบริหารโครงการงานก่อสร้าง
ออกแบบก่อสร้าง จัดประเภทบริการทางสถาปัตยกรรม วิศวกรรม
และการให้คำปรึกษาทางเทคนิคที่เกี่ยวข้อง

ซอฟต์แวร์ (Software)

ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล
ทั้งการใช้งานบนคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่น
เช่น โทรศัพท์มือถือ และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ

แรงผลักดันในการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ศึกษา วิเคราะห์เงื่อนไขที่เป็นแรงผลักดันการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

แหล่งที่มาใหม่ของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยยังมีโอกาสในการเติบโต โดยการพัฒนาแหล่งรายได้ใหม่ของประเทศ ทั้งที่เป็นรายได้จากการส่งออกสินค้าวัฒนธรรม และรายได้ภายในประเทศจากการใช้จ่ายภายในประเทศหรือ Domestic Economy

การสร้าง/ขยายธุรกิจภายในประเทศในธุรกิจสร้างสรรค์ โดยการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การค้าและการลงทุน จะสร้างผลได้ที่ไม่ตกอยู่กับธุรกิจขนาดใหญ่แต่เพียงผู้เดียว แต่จะมีผู้รับประโยชน์อีกมากมายตั้งแต่ผู้มีอาชีพอิสระ ชุมชน ไปจนถึงวิสาหกิจขนาดย่อม

ความร่ำรวยทางวัฒนธรรม

ความได้เปรียบและความร่ำรวยทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และความหลากหลายทางชีวภาพของไทย สามารถเป็นแรงบันดาลใจ และเป็นวัตถุดิบที่สามารถนำมาต่อยอดด้วย ความคิดสร้างสรรค์ ผนวกด้วยองค์ความรู้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะทำให้ความร่ำรวยทางวัฒนธรรมซึ่งมีความหลากหลายตามภูมิสังคมในประเทศไทย มีความโดดเด่นสามารถนำมาผลิตสินค้าและบริการที่สร้างสรรค์ และสร้างสุนทรียภาพได้

กล่าวได้ว่าวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตไทย ถือเป็นทุนทรัพย์ของประเทศไทย

ศักยภาพในการผลิต

ศักยภาพในการผลิต ไทยมีศักยภาพในการผลิต เห็นได้จากมูลค่าของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยในปี 2545-2549 คิดเป็นร้อยละ 10-12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และมีอัตราการขยายตัวเป็นบวกในทุกปี

กลุ่มสำคัญที่มีมูลค่าสูงในเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 3 กลุ่ม คือ งานออกแบบ งานฝีมือและหัตถกรรม และแฟชั่น เนื่องจากคนไทยมีความเป็นเลิศในงานที่ใช้ทักษะมือ หรือหัตถศิลป์

แนวนับคุณลักษณะกลุ่มงานอาชีพในระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ สำหรับผู้ใช้ความรู้ความคิดของตนเองเป็นต้นทุน

1. กลุ่มงานที่ใช้ความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์
2. กลุ่มงานที่ต้องใช้ความสามารถในการสังเคราะห์
3. กลุ่มงานที่ต้องใช้ความสามารถในการอธิบาย สื่อสาร ถ่ายทอด
4. กลุ่มงานที่ต้องใช้ความสามารถในการหลอมรวมแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือยกระดับคุณภาพการดำเนินงาน
5. กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
6. กลุ่มงานที่ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น
7. กลุ่มงานที่ใช้ความสามารถในการสร้างสายสัมพันธ์และความพึงพอใจให้กับลูกค้ารับบริการ
8. กลุ่มงานที่ใช้ความสามารถในการจัดการอำนวยความสะดวก ประสานความร่วมมือ
9. กลุ่มงานที่ใช้ความเชี่ยวชาญ ความสามารถพิเศษเฉพาะที่ไม่สามารถทดแทนได้ง่ายด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลหรือบุคคลอื่น
10. กลุ่มงานที่ผูกพันกับวิถีชีวิตประจำวันของชุมชนท้องถิ่น
11. กลุ่มงานที่ต้องอาศัยความสามารถในการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง
12. กลุ่มงานที่สามารถใช้ทักษะหลาย ๆ ทักษะในการปฏิบัติโดยบุคคลคนเดียว (Multi-skills worker)

กล่าวโดยสรุป ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy) เป็นพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เน้นความรู้ นวัตกรรม และความสามารถในการสร้างสรรค์ความรู้ ซึ่งมีแนวคิดที่เป็นกระแสหลักอยู่สองประการ คือ เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy) ที่เน้นการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ที่เน้นการสร้างผลงานจากการใช้ความรู้ การศึกษา ความคิดสร้างสรรค์ ทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของสังคม และเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่

วัตถุประสงค์ของการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

การแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน

- มีความเชื่อมั่นและตระหนักรู้ในตนเองเกี่ยวกับค่านิยม ทักษะ ความสนใจ และจุดแข็งของตนเอง
- มีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้อย่างเข้มข้นแข่งขัน สร้างเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อผลในการใช้ความเพียรพยายามอย่างจริงจังในระหว่างเป็นนักเรียน
- เพิ่มพูนความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพในการเลือกทางศึกษาต่อและเลือกทางอาชีพ
- พัฒนาความพร้อมในการเตรียมการประกอบอาชีพในสังคมเศรษฐกิจยุคใหม่ รวมถึงการปรับตัวและพึ่งตนเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืนในโลกของงานอาชีพที่เปลี่ยนแปลงท้าทาย

หลักการแนะแนวการศึกษาและอาชีพสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา

1. คำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนเกี่ยวกับการรับรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ สังคม ค่านิยม และเจตคติที่มีต่อโลกอาชีพ
2. พัฒนาการทางการศึกษาและอาชีพเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดช่วงชีวิตของบุคคลที่มีขั้นตอนในการทำความเข้าใจด้านอาชีพ การสำรวจอาชีพ และการวางแผนด้านอาชีพ
3. การพัฒนาอัตลักษณ์แห่งตนของผู้เรียนเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพซึ่งรวมถึงการทำความเข้าใจในความสนใจและค่านิยม การทำความเข้าใจจุดแข็ง การพัฒนาขีดความสามารถ และการกำหนดบทบาท หน้าที่ และแบบแผน การดำรงชีวิต
4. การแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มุ่งเน้นการสำรวจด้านอาชีพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตนเองมากขึ้นรวมทั้งเส้นทางการศึกษาและอาชีพที่เป็นทางเลือกซึ่งเหมาะกับตนเองโดยการสำรวจโลกของงานอาชีพ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยมแหล่งและ แนวทางการศึกษาต่อ
5. การแนะแนวระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้มุ่งเน้นการวางแผนด้านอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพโดยการพัฒนาทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล การริเริ่มสร้างสรรค์ และทักษะการตัดสินใจ

การแนะแนวอาชีพโดยคำนึงถึงพหุปัญญา

แนวคิดเรื่องพหุปัญญามุ่งอธิบายวิธีการที่มนุษย์ใช้ศักยภาพแสดงออกซึ่งผลงานหรือการทำงานด้วยปัญญาด้านต่างๆ อย่างกว้างขวางหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้เด็กและเยาวชนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับปัญญาความสามารถด้านที่ตนถนัดหรือปรากฏเด่นชัด

ในกระบวนการส่งเสริมแนะแนว ให้คำปรึกษาด้านอาชีพของนักเรียนสามารถนำทฤษฎีพหุปัญญาไปใช้ประโยชน์ โดยการสนับสนุนให้นักเรียนสำรวจตรวจสอบโลกของงานอาชีพ ควบคู่ไปกับพหุปัญญาด้านที่ตนเองพัฒนาได้ดี โดยใช้กิจกรรมและวิธีการสอดแทรกบูรณาการเข้าสู่กระบวนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ เช่น บูรณาการลงในหน่วยการเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูลอาชีพจากท้องถิ่น แหล่งประกอบการ และจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมการค้นคว้าเรียนรู้ด้านอาชีพ บุคคล ที่ประสบความสำเร็จตามลักษณะพหุปัญญาด้านต่างๆ

รายการต่อไปนี้เป็นตัวอย่างอาชีพต่างๆ จำแนกตามลักษณะของพหุปัญญาแต่ละด้าน

ปัญญาด้านดนตรี

นักดนตรี คีตกวี นักแต่งทำนองเพลง นักร้อง ครูดนตรี
ผู้อำนวยการเพลง วิศวกรเสียง นักร้องประสานเสียง
ผู้จัดรายการเพลง (ดีเจ) นักดนตรีบำบัด

ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์

วิศวกร สถาปนิก มัณฑนากร จิตรกร นักออกแบบศิลป์ ครูศิลปะ
นักถ่ายภาพ นักประดิษฐ์ นักบิน นักแกะสลัก นักวางผังเมือง นักสำรวจ

ปัญญาด้านกายสัมผัสและการเคลื่อนไหว

นักกีฬา ช่างฝีมือ ช่างอัญมณี นักแสดง เกษตรกร ช่างเครื่องยนต์
ช่างก่อสร้าง ครูพลศึกษา นักกายภาพบำบัด ศิลปินสาขานาฏศิลป์
เต้นรำ นักกายกรรม

ปัญญาด้านภาษา

นักเขียน นักประพันธ์ นักพูด วิทยากร
นักหนังสือพิมพ์สื่อสารมวลชน (ผู้ประกาศข่าว ผู้จัดรายการ)
นักกฎหมาย เลขานุการ ผู้พิสูจน์อักษร บรรณารักษ์ ครูสอนภาษา

ปัญญาด้านตรรกะ-คณิตศาสตร์

นักคณิตศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ ผู้ตรวจสอบบัญชี
นักบัญชี นักสถิติ นักวิเคราะห์คอมพิวเตอร์ นักวิจัยเชิงปริมาณ

ปัญญาด้านรู้จักและเข้าใจตนเอง

นักจิตวิทยา นักบวช บาทหลวง นักจิตบำบัด นักแนะแนว ผู้สอน
จิตวิทยา นักวางแผน ผู้ประกอบการ

ปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์

นักแนะแนว นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาสังคม
นักมานุษยวิทยา นักประชาสัมพันธ์ พยาบาล นักการเมือง
นักบริหาร ผู้จัดการ นักขาย

ปัญญาด้านธรรมชาติแวดล้อม

นักชีววิทยา นักนิเวศวิทยา
นักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นักป่าไม้ นักสมุทรศาสตร์ นักประชากรศาสตร์ นักภูมิศาสตร์

อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการจัดการเรียนรู้และการแนะแนวให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ครูควรสร้างความเข้าใจให้นักเรียนว่า การทำงานใดๆ ก็ตามล้วนต้องใช้ความสามารถด้านอื่นๆ ประกอบด้วย เพราะในการประกอบอาชีพหนึ่งๆต้องเกี่ยวข้องกับสังคม บุคคลอื่น อาชีพอื่น ดังนั้น ต้องมีความสามารถในการสื่อสารปรับตัว และทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรทำให้นักเรียนตระหนักด้วยตนเองว่า แม้จะมีความสามารถทางปัญญาที่โดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง แต่ก็ต้องอาศัยทักษะความรู้ วิธีการที่เกี่ยวข้องด้านอื่นๆ เพื่อการดำรงชีวิตด้วย

จุดหมายและเกียรติภูมิแห่งชีวิต.....

*“As a baby, we cry to get mom’s and dad’s attention;
As a girl and a boy, we beg to get toys and satisfaction;
As a youth and a student, we draw a path to our destination;
As an adult, we fulfill our dreams and aspiration;
As a senior, we plough and plant seeds for the next generations!”*

ชินภัทร ภูมิรัตน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

- กระทรวงวัฒนธรรม (2554). บันทึกการบรรยายพิเศษในหัวข้อ “มิติวัฒนธรรมในการสร้างประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน” โดย ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2554 จาก http://www.m-culture.go.th/detail_page.php?sub_id=2641.
- ดร.ดิเรก วรรณเศียร, ประสิทธิ์ เขียวศรี และ นพรุจ ศักดิ์ศิริ (2554). การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล. สำนักงานบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. อุดรธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2552). เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (The Creative Economy). กรุงเทพฯ: บริษัท บี.ซี. เพรส (บุญชิน) จำกัด.
- สำนักงานบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554). รายงานผลการดำเนินงานยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป โรงเรียนมาตรฐานสากล และโรงเรียนในโครงการ Education Hub ปีการศึกษา 2553. อุดรธานี.
- _____. (2553). คู่มือการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- _____. (2553). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อาคม เติมพิทยาไพสิฐ (2553). Thailand's Creative Economy. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2554 จาก [www. nesdb.go.th](http://www.nesdb.go.th).

- Castells, Manuel (second ed. 2010). **The Rise of the Network Society, The Information Age: Economy, Society and Culture Vol. I**, Cambridge: Blackwell.
- Friedman, Thomas L (2006). **The World Is Flat: A Brief History of the Twenty-First Century**. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Gruenewald, D. A. (2003). **The Best of Both Worlds: A Critical Pedagogy of Place**. *Educational Researcher*, 32(4), 3-11.
- Gruenewald, D. A., & Smith, G. A. (2007). **Place-Based Education: In the Global Age**. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
- Ministry of Education, Singapore (2011). **Education and Career Guidance**. Retrived March 15,2011 from <http://www.moe.gov.sg/education/programmes/social-emotional-learning/education-career-guidance/>
- North West Learning Grid (2009). **Digital Literacy**. Retrieved March 5, 2011 from <http://www.nwlg.org/digitalliteracy/>
- Semken, Steve (2010). **Place-Based Learning and Teaching**. Retrieved March 10, 2011 from <http://semken.asu.edu/teaching/cp10place.pdf>.
- Smith, G. A. (2002). **Place-Based Education: Learning To Be Where We Are**. *Phi Delta Kappan*, 83(8), 584-594.
- Sobel, D. (1994). **Place-Based Education: Connecting Classrooms & Communities**. Great Barrington: The Orion Society.
- Stanford University (2005). **Text of Steve Jobs Commentmence Address**. Retrieved March 10, 2011 from <http://news.stanford.edu/news/2005/june15/jobs-061505.html>
- The Association of Southeast Asian Nations (2010). **ASEAN Education Ministers Meeting (ASED)**. Retrieved March 20,2011 from <http://www.aseansec.org>.

คณะกรรมการจัดทำหนังสือมัธยมศึกษายุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561

ที่ปรึกษา

นายชินภัทร ภูมิรัตน
นายเสน่ห์ ขาวโต
นายสงบ มณีพรหม

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้ยกร่างและเรียบเรียงต้นฉบับ

นายรังสรรค์ เพ็งหนู
นางสาวขวัญชีวา วรรณพินทุ

ข้าราชการบำนาญ
นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ

คณะกรรมการพิจารณาเอกสาร

นายไตรรงค์ มณีสุธรรม
นายภาสกร พงษ์สิทธากร
นายปกาศิต จำปาทอง
นางรวิภัทร เหล่าคุ้ม
นางวรารภรณ์ พฤษักปัญญากุล
นางสาวรัตนา อภิรัตน์วรกิจ
นางจรัสพร ฉัตรทอง
นายณรงค์ เพชรล้ำ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ
สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นางสาวอุษา หลักดี

นางสาวสิริรักษ์ ชูสวัสดิ์

นางสาวอังคณา จบศรี

ผู้สนับสนุนข้อมูลและแหล่งสื่อ

นายภาสกร พงษ์สิทธิการ

นายปกาศิต จำปาทอง

นางรวิภัทร เหล่าคุ้ม

นายอานนท์ วงศ์วิศิษฐ์รังสี

นางสาวอุษา หลักดี

นางสาวสิริรักษ์ ชูสวัสดิ์

นางสาวอังคณา จบศรี

นางสาวสุลาลี สาคำ

นายวิวรรณ สวดมัลลย์

นายกิตติโชค ไซติบุญลย์ธนวงศ์

นางสาวลาวัลย์ พรหมสวน

นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา เขต 29

นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

บรรณาธิการกิจ

นางมณฑนา เพ็ญ

นางสาวขวัญชีวา วรรณพินทุ

นางสทิธา ปัญจมาลา

ข้าราชการบำนาญ

นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

ศูนย์สารนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักอำนวยการ

รูปเล่มและปก

นางสทิธา ปัญจมาลา

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

ศูนย์สารนิเทศการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักอำนวยการ

มัธยมศึกษายุคใหม่สู่มาตรฐานสากล 2561

Towards World-Class Standard Education 2018

ปีที่พิมพ์ พุทธศักราช 2554

จำนวนพิมพ์ 5,000 เล่ม

ลิขสิทธิ์เป็นของ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 978-616-202-338-5

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2554

WORLD-CLASS STANDARD SCHOOL

Towards World-Class Standard Education 2018

